

Illustration av Matilda Damlin, 7c Bengtsgården

Ung i Bengtsfors, 2008

Resultat från Lupp-undersökningen 2008 gällande ungdomar i årskurs 8 samt årskurs 2 på gymnasiet

Januari 2009

Sammanställningen är genomförd av Splitvision Research på uppdrag av Hälso- och politik-ledningsgruppen i Bengtsfors kommun

**BENGTSFORS
KOMMUN**

SPLITVISION RESEARCH
ETNOGRAFISKA MARKNADSUNDERSÖKNINGAR

Förord

För andra gången har kommunen med stöd av Ungdomsstyrelsen genomfört LUPP-enkäten – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken – för att få ett bra underlag i det fortsatta arbetet med ungdomspolitiska frågor.

Kommunfullmäktige har 2008-08-27 under § 92/08 fastställt ett nytt ungdomspolitiskt program. Programmet har en stark koppling till Vision 2014. Utgångspunkten är att en kommun som ger sina ungdomar möjlighet till trygghet, självkänsla och framtidstro är en förutsättning för samhällets överlevnad.

Kommunens målsättning är att medverka till att ungdomar får en positiv livsmiljö som också bidrar till en bra grund för livet som vuxen. Ungdomar som väljer att flytta från kommunen på grund av studier eller arbete på annan ort, kanske senare i livet kan tänka sig tänka sig att flytta tillbaka, om man själv upplevt att Bengtsfors kommun är en bra livsmiljö för barn och ungdomar.

LUPP-enkäten kan på olika sätt hjälpa föräldrar, lärare, skolledning och politiker att tillsammans hitta nyckeln till en mer positiv utveckling för barn och unga. Från kommunledningen hoppas vi därför att alla som kommer i kontakt med frågor kring ungdomars livsmiljö tar till sig resultaten i 2008 års LUPP-enkät och funderar över hur vi tillsammans kan förbättra livsmiljön för ungdomar.

Jag vill också tacka alla ungdomar i årskurs 8 i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet för att ni tagit er tid att svara på enkäten. Det är för er framtid kommunen genomför den och era synpunkter är oerhört viktiga för oss att få ta del av.

Solveig Andersson
Kommunchef

Innehåll

Förord av Bengtsfors kommunchef

Innehållsförteckning	4
Sammanfattning	6
1 Inledning	11
Bakgrund	12
Om Lupp	12
Metod	12
Läsanvisningar	14
Fakta om målgruppen	17
2 Ungdomarnas familj- och boendesituation	18
Boende	19
Svenskt medborgarskap och födelseland	20
Egen sysselsättning	21
Föräldrars nuvarande sysselsättning	21
Föräldrars utbildningsbakgrund	22
3 Fritid	23
Hur mycket fritid har ungdomar?	24
Nöjd med fritidssituation	24
Föreningsliv	27
Resor och internationell erfarenhet	29
Jämförelse med 2005	30
4 Skola	31
Skolmiljö	32
Inflytande i skolan	33
Vad ungdomar vill och får påverka	34
Skolk	35
Jämlikhet	35
Mobbning	36
Information om vidare studier	37
Jämförelse med 2005	38

5 Politik & inflytande	39
Intresserade av politik & samhällsfrågor	40
Vill vara med och påverka	41
Till vem skull du vända dig?	43
Kontakt mellan ungdomar & politiker	43
Detta skulle jag satsa på om jag var politiker	45
En politisk handling	46
Jämförelse med 2005	49
6 Trygghet & hälsa	50
Trygghet	51
Hälsa	55
7 Arbete	63
Extrajobb	64
Sommarjobb	64
Starta eget i framtiden	65
Jämförelse med 2005	66
8 Framtid	67
En positiv framtidsbild	68
Vad vill de i årskurs 8 göra efter grundskolan?	69
Vad vill de i årskurs 2 göra efter grundskolan?	70
Utbildning	70
Boende	71
Jämförelse med 2005	73
9 Ungdomars förslag till en förbättrad tillvaro	74
Årskurs 8	75
Årskurs 2 på gymnasiet	76
Referenslista	77
Om Splitvision Research	78

Sammanfattning

Om årets Lupp-undersökning

I årets LUPP-undersökning i Bengtstors kommun har totalt 211 ungdomar i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet besvarat en enkät om fritid, skola, politik, inflytande, trygghet, hälsa, arbete och framtid. Svarefrekvensen för årskurs 8 är 86% (96 svar) och för årskurs 2 på gymnasiet är den 55% (115 svar).

Läs mer om bakgrunden till undersökningen på sidan 11-17.

Fritidssituationen

Sju av tio ungdomar i årskurs 8 och fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden av det de är intresserade av.

De fritidsmöjligheter som ungdomar främst efterfrågar är badhus, bowlinghall och idrottsanläggning.

Jämfört med undersökningen från 2005 är det oförändrat i årets undersökning vad gäller hur mycket ungdomarna upplever att det finns att göra på fritiden.

Läs mer om fritidssituationen på sidan 23-30.

Skola

I skolan tycker nio av tio ungdomar i årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet att det är bra stämning. Sju av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan nio av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tycker att skolmiljön är bra.

Det är 12% av ungdomarna i årskurs 8 och 7% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som upplever mobbning som ett problem. Bland ungdomarna i årskurs 8 uppger 7% att de har blivit mobbade eller utfrysta det senaste halvåret. Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel ungdomar 5%.

Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet anser i större utsträckning i årets undersökning att skolan agerar när en lärare kränker en elev jämfört med 2005 (60% 2008 vs 50% 2005).

I skolan upplever ungdomarna att de *vill* vara med att bestämma i större utsträckning än vad de *får*.

Läs mer om skola på sidan 31-38.

Politik & inflytande

Många ungdomar vill att politiker ska lyssna på dem utan att de för den sakens skull själva vill engagera sig politiskt. Nästan sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet, tycker att det är viktigt att ungdomar och politiker träffas och diskuterar. Fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet vill vara med och påverka i frågor som rör Bengtstors kommun.

Bland ungdomarna i årskurs 8 vill fler vara med och påverka i frågor som rör den kommun där de bor i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning (43% 2008 vs 30% 2005).

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har intresset för samhällsfrågor minskat i 2008 års undersökning (38% var mycket eller ganska intresserade 2008 vs 49% 2005).

Läs mer om politik och inflytande på sidan 39-49.

Trygghet & hälsa

Majoriteten av ungdomarna tycker att deras allmänna hälsa är bra. Fem av tio ungdomar i årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet anser sig inte vara sjuka lika ofta som andra.

Tre av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet känner sig stressade varje dag eller flera gånger i veckan och är trötta under dagarna. Betydligt fler tjejer än killar lider av huvudvärk eller magont.

Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan åtta av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de dricker alkohol i någon omfattning och vanligaste sättet att få tag på alkohol är från annan vuxen som köper ut.

Snusning har minskat i båda årskurserna sedan 2005 års undersökning. Andelen ungdomar som röker har inte förändrats sedan 2005.

Läs mer om trygghet och hälsa på sidan 50-62.

Arbete

Två av tio ungdomar i årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet uppger att de arbetar extra och majoriteten av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet hade ett sommarjobb sommaren 2008.

Flertalet elever är missnöjda med tillgången till arbete i Bengtstors även om fler av ungdomarna uppger att de har extrajobbat eller sommarjobbat i årets undersökning jämfört med 2005. Det är 48% av

ungdomarna i årskurs 8 och 53% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som kan tänka sig att starta eget företag.

Läs mer om arbete på sidan 63-66.

Framtid

Omkring fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har en mycket positiv syn på framtiden, en ökning från 2005 års undersökning. Många av ungdomarna vill åka ut och resa eller studera i en annan kommun eller på annan ort. Fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet vill studera på universitet eller högskola i framtiden och tre av tio ungdomar i båda årskurserna vill helst bo utomlands.

Sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor. Anledningar som ungdomar uppger till att flytta från kommunen är främst jobb eller studier medan närheten till familj och vänner är den främsta anledningen till att flytta tillbaka. I årskurs 8 och i årskurs 2 på gymnasiet är det en av tio som tror att de kommer att bo kvar där de bor nu om tio år.

Läs mer om framtid på sidan 67-73.

Diagram 1 Andel ungdomar som uppger att... Per årskurs 8.

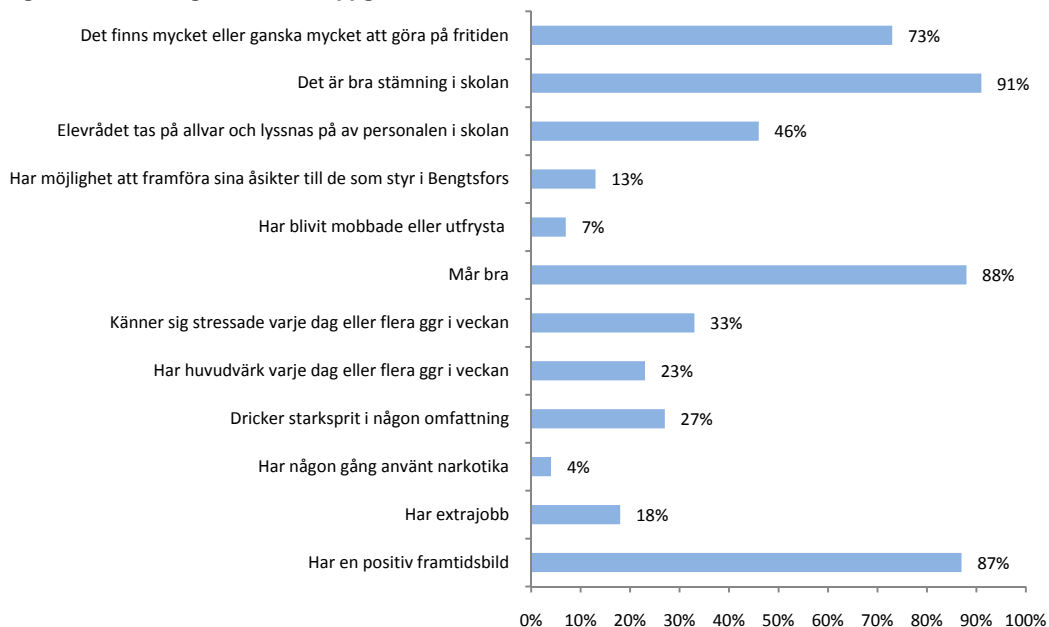
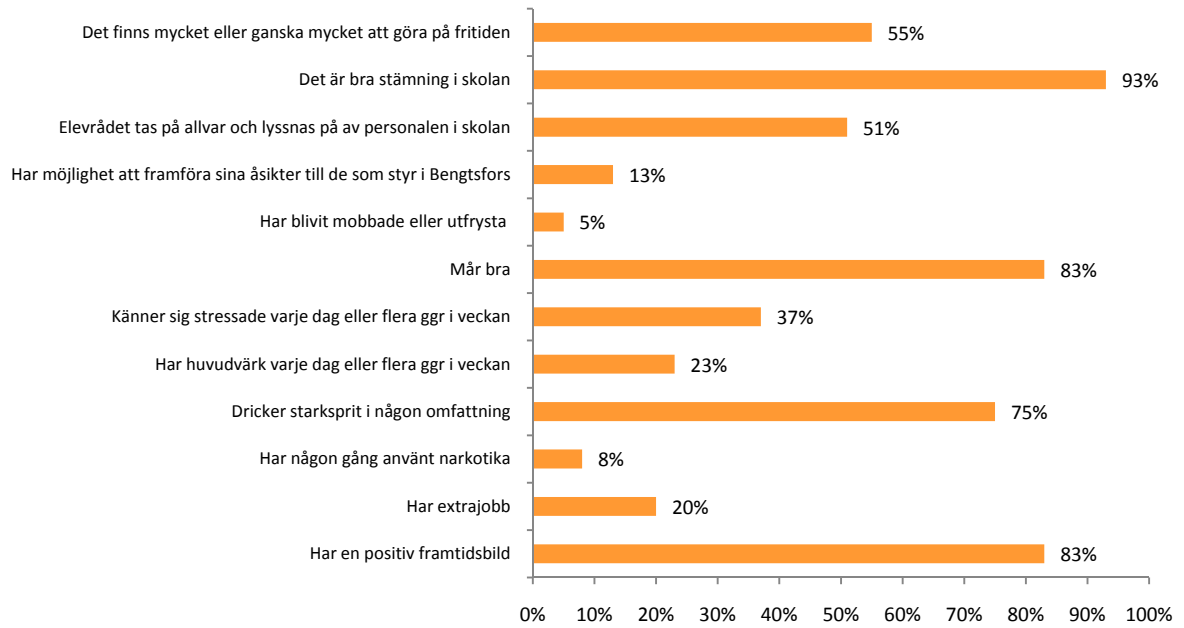

Diagram 2 Andel ungdomar som uppger att... Per årskurs 2 i gymnasiet.

Kapitel 1

Inledning

BAKGRUND

"Ungdomars situation idag blir inte begriplig enbart genom att äldre erinrar sig sin ungdom. En sådan självbiografisk jämförelse är inte bara haltande, den är direkt vilseledande."

Ovanstående citat kommer från ungdomsforskaren Tomas Ziehe.

Med tanke på ovanstående citat är uppföljningar som Lupp-undersökningarna viktiga, då de ger möjlighet till ökad förståelse för hur det är att vara ung idag.

Det är andra gången Bengtstors kommun genomför en Lupp-undersökning (2008). Det genomfördes även en undersökning 2005.

Undersökningen har sammanställts av Splitvision Research på uppdrag av Bengtstors kommun, Hälsopolitiska ledningsgruppen genom ungdomssamordnare. Resultat har sammanställts från två olika enkäter som genomförts för årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet. De ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som är folkbokförda i Bengtstors kommun och som har valt att studera på annan ort samt de ungdomar som inte studerar på gymnasiet omfattas också av undersökningen.

Vi har valt att enbart presentera uppgifter som är statistiskt säkerställda.

Tack alla ungdomar som fyllt i enkäten! Utan er insats hade denna beskrivning av er situation inte varit möjlig att genomföra.

Illustrationen på framsidan av denna rapport är gjord av Matilda Damlin, 7c Bengtsgården, som vann tävlingen om utformningen av Lupp-undersökningens framsida.

OM LUPP

LUPP står för *Lokal uppföljning av ungdomspolitiken* och startades av Ungdomsstyrelsen 2001. Den är en nationell undersökning där kommuner erbjuds möjlighet att delta i syfte att kunna samla in kunskap om ungdomars upplevelse av sin situation.

Materialet är tänkt att fungera som ett underlag för att utveckla den kommunala ungdomspolitiken samt som ett verktyg för att följa upp de nationella ungdomspolitiska målen.

Frågorna i enkäten handlar bland annat om synen på inflytande, hur unga trivs i skolan, fritidsaktiviteter, arbete, hälsa och framtidsplaner.

Mellan 2001 och 2008 har ett 100-tal kommuner deltagit i LUPP. Samtliga rapporter och frågeunderlag finns att tillgå på Ungdomsstyrelsens webbsida: www.ungdomsstyrelsen.se

2008 deltog totalt 21 kommuner i ungdomsenkäten LUPP. De kommuner som deltar är geografiskt utspridda i landet. De är olika stora och har olika erfarenheter av att arbeta med ungdomspolitiskt arbete.

METOD

Lupp-undersökningen genomfördes i oktober och november 2008 i form av en webbenkät. Undersökningen berör elever i *årskurs 8* och *årskurs 2 på gymnasiet*. De personer som inte hade möjlighet att besvara enkäten vid undersökningstillfället fick möjlighet att besvara enkäten postalt. De personer som är folkbokförda i Bengtstors men som valt att studera på annan ort samt de som har valt att inte studera vidare fick möjlighet att besvara enkäten postalt.

Svarsfrekvens och bortfall

I 2008 års Lupp-enkät i Bengtstors fick eleverna i årskurs 8 (111 st) och årskurs 2 på gymnasiet (209 st) möjlighet att besvara enkäten digitalt. De ungdomar som valt att studera på annan ort eller att inte studera vidare fick möjlighet att besvara undersökningen postalt.

Svarsfrekvensen är 86% för ungdomarna i årskurs 8 och 55% för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet.

Av de tillfrågade eleverna har 96 elever i årskurs 8 svarat och 115 elever i årskurs 2 svarat. Svarsfrekvensen blir således 86% i årskurs 8 och 55% för gymnasiet. Vid undersökningen 2005 var motsvarande svarsfrekvens 90% i årskurs 8 respektive 64% för gymnasiet.

För eleverna i årskurs 2 på gymnasiet är svarsfrekvensen låg. Det man ska vara medveten om är att ju lägre svarsfrekvensen är desto större risk är det att speciella grupper blir underrepresenterade.

Svarsfrekvensen bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som går på Strömkulleskolan är 87% (av 70 tillfrågade på *Strömkulleskolan* har 61 besvarat enkäten). Svarsfrekvensen för *övriga skolor* är 39% (54 av 139 tillfrågade har besvarat enkäten).

För vissa frågor är det ett internt bortfall, vilket innebär att ungdomarna har valt att inte besvara vissa frågor i undersökningen. Detta är vanligt förekommande och kan bero på att frågorna är känsliga eller att ungdomarna inte ser att frågan är relevant att besvara. Det är ungefär 2% som faller bort av olika anledningar.

Bortfallsanalys

För årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet på Strömkulleskolan beror bortfallet på att det är sjuka eller skolkar eller av någon annan anledning inte deltog i skolverksamheten. För dessa grupper ligger bortfallet inom acceptabla gränser. När det gäller ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som går på andra skolor än Strömkulleskolan är svarsfrekvensen 39%. Dessa elever går på skolor på annan ort. Samtliga av dessa elever har erbjudits att svara via webb och postalt.

Vi kan inte säkerställa att vi har fått en homogen svarsspridning när det gäller gruppen som går på andra skolor än Strömkulleskolan.

Enkätfrågor

Två olika enkäter har använts för årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet. Enkätundersökningen består av 77 frågor för årskurs 8 och 83 frågor för ungdomarna på gymnasiet. Några av frågorna i underlaget utgörs av öppna frågor (inga i förväg fasta svarsalternativ).

2005 års enkäter har likvärdigt upplägg jämfört med årets enkäter. Vissa frågor eller svarsalternativ har dock förändrats.

Jämförelser

Resultatet i rapporten presenteras gällande ungdomar i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet.

Jämförelser sker inom respektive årskurser mellan killar och tjejer, i de fall där det går att säga någonting med statistisk säkerhet.

Vi jämför årets undersökning med 2005 års undersökning för de frågor där det är möjligt att uttala sig med statistisk säkerhet.

LÄSANVISNINGAR

De uppgifter som presenteras i rapporten är statistiskt säkerställda. Skillnader och likheter inom årskurserna och mellan årskurserna presenteras i rapporten där de kan presenteras med statistisk säkerhet. I de fall där vi inte har kunnat säga någonting med statistisk säkerhet har vi valt att inte redovisa uppgifterna.

Statistik kan ge skenet av att leverera sanningar med alltför stor noggrannhet och exakthet. Så är inte fallet. Därför ber vi er läsa siffror och diagram utifrån att de ger er en fingervisning om vilka tendenser som råder.

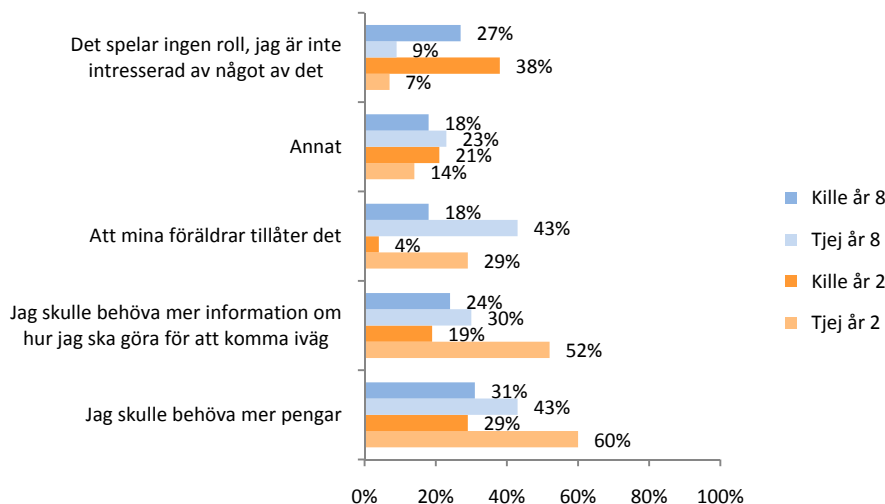
När vi ser till samtliga studerande i årskurs 8 respektive i årskurs 2 på gymnasiet motsvarar en procentenhet en elev. Ser man till undergrupper får varje individ en större inverkan vilket gör att ett svar från en person kan motsvara mer än en procentenhet.

På grund av avrundning blir ibland summan av svarsalternativen i diagram och tabeller inte 100%. För vissa flervalsfrågor kan flera svarsalternativ ha fått väljas och då kan summan av svarsalternativen i diagrammen och tabellerna överstiga 100%. I dessa fall står det markerat i rubriken att frågan är en flervalsfråga.

Denna rapport presenteras efter teman som i stort sett följer enkätens temaupplägg.

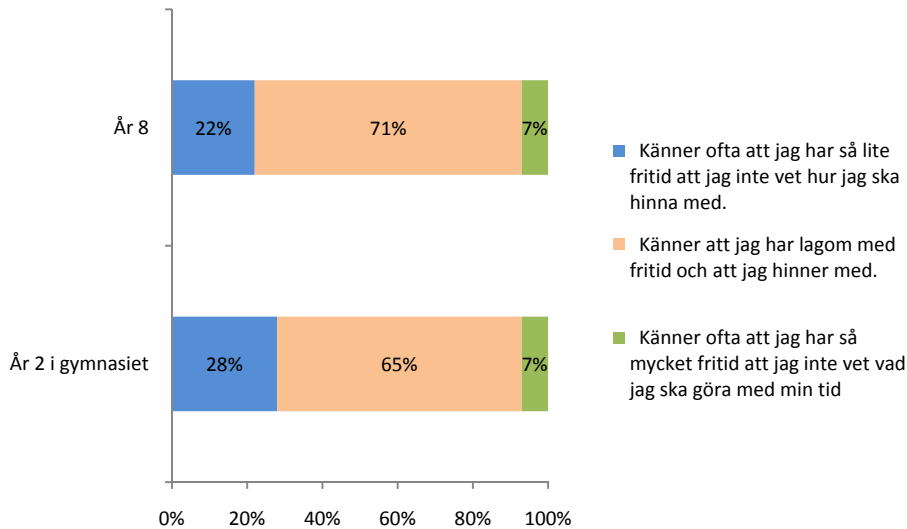
Tabeller och diagram numreras löpande i rapporten var för sig. Olika sorters diagram och tabeller används i rapporten.

Staplarna i nedanstående exempel på diagram utläses så här: När det gäller frågan *vad som behövs för att ungdomarna skall åka utomlands* har 38% av killarna i årskurs 2 på gymnasiet, 27% av killarna i årskurs 8, 9% av tjejerna i årskurs 8 samt 7% av tjejerna i årskurs 2 svarat detta alternativ.

Exempel på diagram som återfinns i rapporten.

Staplarna i nedanstående exempel på diagram utläses så här: När det gäller frågan *hur mycket fritid ungdomarna har* uppger 71% av ungdomarna i årskurs 8 (översta stapeln) att de känner att de har lagom med fritid och att de hinner med, 22% uppger att de ofta känner att de har så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med och 7% uppger att de känner att de har så mycket fritid att de inte vet vad de ska göra med sin tid.

Exempel på diagram som återfinns i rapporten.

Till denna rapport redovisas frekvenstabeller och korstabeller per kön i separata bilagor för årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet.

Begrepp

I rapporten använder vi synonymt *årskurs 8* och *år 8* samt *årskurs 2 på gymnasiet* och *år 2 på gymnasiet*.

Vi använder synonymt *elever* och *ungdomar* och då åsyftas *ungdomar i årskurs 8* och *årskurs 2 på gymnasiet*. I de fall där vi specifikt syftar på ungdomar i endast en av årskurserna specificeras detta i texten.

Med *statistisk signifikans/signifikanta skillnader* menas att skillnaden mellan exempelvis tjejer och killar (eller andra variabler) är så stor att vi anser att det inte är slumpen som orsakat den, utan skillnaden är statistiskt säkerställd.

När vi i rapporten säger att vi *inte har signifikanta skillnader* så betyder det att vi statistiskt inte kan påvisa en skillnad utan att det kan vara slumpen som har orsakat eventuella skillnader.

På vissa ställen i rapporten skriver vi även att *skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen*. Detta innebär samma sak.

Med *statistiskt säkerställda uppgifter* menar vi uppgifter där det är möjligt att göra beräkningar. Beräkningar innebär bland annat att man utför signifikanstester.

För att kunna göra signifikanstester måste ett antal villkor vara uppfyllda och dessa villkor beräknas utifrån antalet personer som har svarat, spridningen i hur de har svarat samt antalet svarsalternativ. Är villkoren inte uppfyllda kan vi inte uttala oss om vi har signifikanta skillnader eller inte.

FAKTA OM MÅLGRUPPEN

I 2008 års Lupp-enkät i Bengtstors fick eleverna i årskurs 8 (111 st) och årskurs 2 på gymnasiet (209 st) möjlighet att besvara enkäten digitalt. De ungdomar som valt att studera på annan ort eller att inte studera vidare fick möjlighet att besvara undersökningen postal.

Könsfördelningen i årets undersökning för respektive årskurs är jämn. Bland ungdomarna i årskurs 8 är 51% tjejer och 49% killar. Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är 54% tjejer och 46% killar.

Flertalet av ungdomarna i årskurs 8 är födda 1994 (96%) och ett fåtal är födda 1993 (3%).

Flertalet av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är födda 1991 (92%) och ett mindre antal är födda 1990 (7%) samt 1989 (1%).

Skola

I årskurs 8 studerar 99% av de som deltar i undersökningen på Bengtgårdens skola.

Bland gymnasieeleverna årskurs 2 studerar 53% på Strömkulleskolan och övriga är spridda på gymnasieskolor ibland annat Åmål, Uddevalla, Ed och Säffle, se tabell 1:1.

Tabell 1:1 Fördelning per gymnasieskolor.

Strömkulleskolan	53%
Karlbergsgymnasiet Åmål	28%
Herrgårdsgymnasiet Säffle	5%
Utsikten DalsEd	4%
Östrabo yrkes, Uddevalla	2%
Övriga	8%

Av de ungdomar som går i Strömkulleskolan är inte alla skrivna i Bengtstors kommun. Många av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är skrivna i en annan kommun.

I 2005 års undersökning gick 67% av de som deltog i undersökningen på Strömkulleskolan.

Kapitel 2

Ungdomarnas familj- och boendesituation

Detta kapitel handlar om hur ungdomar upplever sin familj- och boendesituation samt vad de själva respektive deras föräldrar har för nationalitet och vad de har för sysselsättning.

BOENDE

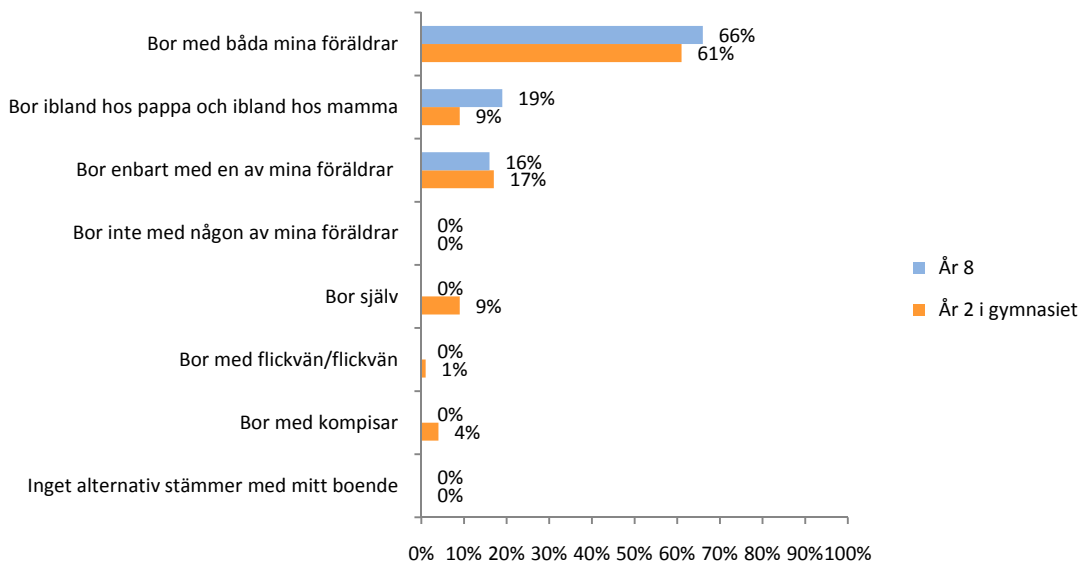
Flertalet av ungdomarna i både årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet bor fortfarande hemma hos sina föräldrar.

Av ungdomarna i årskurs 8 bor 66% med båda sina föräldrar, 19% bor ibland hos pappa och ibland hos mamma, 16% bor enbart med någon av sina föräldrar (se diagram 2:1).

Diagram 2:1 Vem ungdomarna bor tillsammans med.

Per årskurs.

(För ungdomarna i årskurs 8 ingick ej svarsalternativen *Bor själv*, *Bor med flickvän/pojkvän*, *Bor med kompisar*, *Inget alternativ stämmer för mitt boende*. För ungdomarna i årskurs 2 ingick ej svarsalternativet *Bor inte med någon av mina föräldrar*).

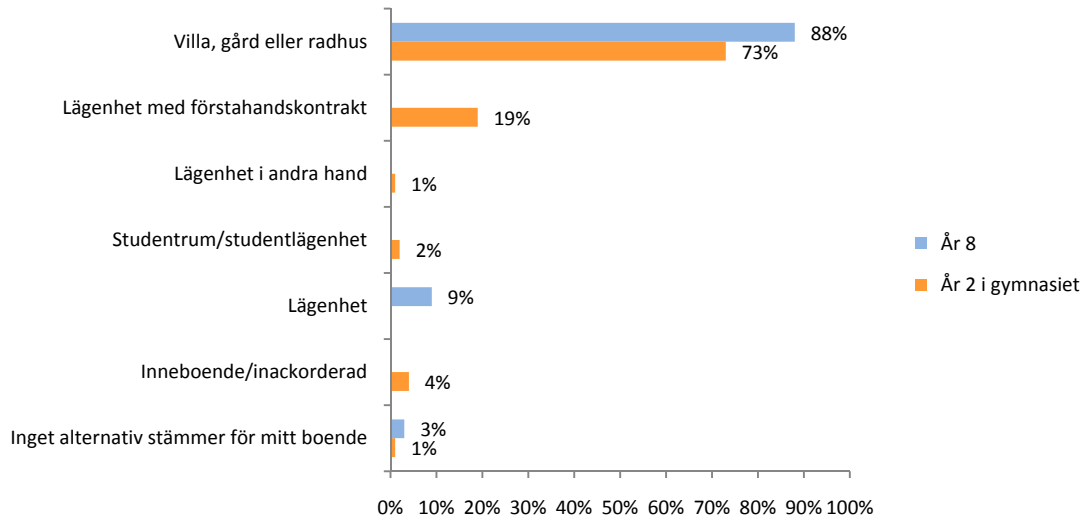

Större andelen av framförallt ungdomarna i årskurs 8 uppger att de bor i *villa*, *gård* eller *radhus*.

Diagram 2:2 Hur ungdomarna bor.

Per årskurs.

(För ungdomarna i årskurs 8 ingick ej svarsalternativen *Lägenhet med förstahandskontrakt*, *Lägenhet i andra hand*, *Studentrum/studentlägenhet*. För ungdomarna i årskurs 2 ingick ej svarsalternativet *Lägenhet*).

SVENSKT MEDBORGARSKAP OCH FÖDELSELAND

Samtliga ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet i undersökningen är svenska medborgare. 98% av eleverna i årskurs 8 som deltagit i undersökningen är svenska medborgare.

Merparten av eleverna är födda i Sverige. Ungdomarnas och deras föräldrars födelsebakgrund varierar ej per åldersgrupp. Fullständig fördelning per födelse land ses i tabell 2:1.

Tabell 2:1 Födelse land för ungdomar och deras föräldrar.

Per årskurs och elev, mamma och pappa.

	År 8				År 2 gymnasiet			
	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	95%	1%	2%	2%	95%	1%	2%	3%
Din mamma	89%	3%	1%	6%	93%	3%	3%	2%
Din pappa	85%	5%	4%	5%	93%	3%	3%	2%

EGEN SYSSELSÄTTNING

100% av eleverna i årskurs 2 på gymnasiet anger att deras nuvarande sysselsättning är gymnasiestudier. 20% har något extraarbete och 3% har annan utbildning vid sidan av.

Denna fråga ställs enbart i enkäten som går ut till ungdomarna som är i gymnasieåldern och äldre.

FÖRÄLDRARS NUVARANDE SYSSELSÄTTNING

Bland föräldrarna till eleverna i årskurs 8 arbetar 77% av mammorna och 85% av papporna. Bland eleverna i årskurs 2 på gymnasiet uppger 79% att deras mammor arbetar och 83% att deras pappor arbetar. Se tabell 2:2 för fullständig information.

Tabell 2:2 Föräldrars nuvarande sysselsättning.
Per mammor och pappor. Per årskurs.

	År 8		År 2 gymnasiet	
	Mammor	Pappor	Mammor	Pappor
Arbetar	77%	85%	79%	83%
Studerar	7%	---	3%	---
Föräldraledig	4%	---	---	1%
Arbetslös	1%	1%	3%	1%
Pensionerad/förtidspensionerad	---	4%	4%	6%
Sjukskriven	8%	1%	7%	2%
Annat	1%	5%	4%	3%
Vet inte	1%	3%	1%	4%

Jämfört med undersökningen 2005 så har arbetslösheten bland föräldrarna minskat och andelen som arbetar ökat, speciellt bland kvinnorna. 2005 uppgav 12% av ungdomarna i årskurs 8 att deras mammor var arbetslösa. Motsvarande andel arbetslösa bland mammorna till ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet var 11% vid 2005 års undersökning.

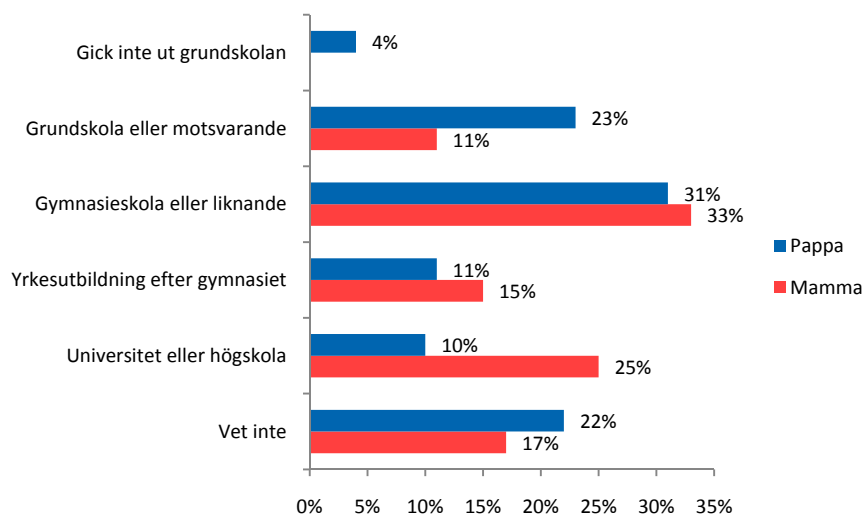
FÖRÄLDRARS UTBILDNINGSBAKGRUND

Bland föräldrarna till eleverna i årskurs 2 på gymnasiet har en relativt stor andel *gymnasieskola eller högre* som sin högsta utbildning. Bland papporna har fem av tio gymnasieutbildning eller högre som sin högsta utbildning. Bland mammorna är motsvarande andel sju av tio (se diagram 2:3 för fullständig fördelning).

Det är cirka två av tio elever som inte vet vilken högsta utbildning deras föräldrar har.

Diagram 2:3 Föräldrars högsta utbildning.

Per ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet. Per mamma och pappa.

Kapitel 3

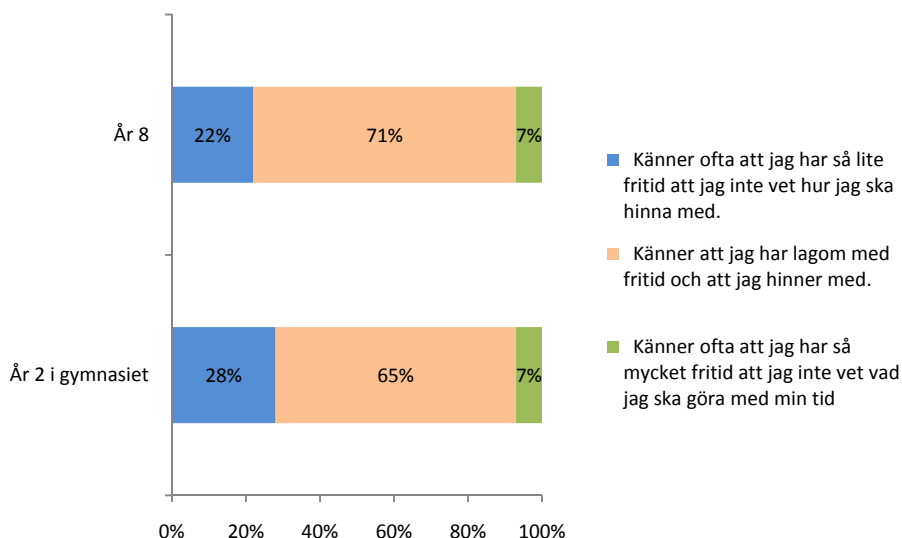
Fritid

Det här kapitlet handlar om hur ungdomar ser på sin fritid. Vi har bland annat undersökt vad ungdomarna i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet ägnar sig åt på sin fritid och vad för fritidsmöjligheter de saknar. Avslutningsvis behandlas även ungdomarnas resvanor och internationella erfarenhet.

HUR MYCKET FRITID HAR UNGDOMAR?

Det är 71% av ungdomarna i årskurs 8 och 65% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att de *har lagom med fritid och att de hinner med*. Det är 22% av ungdomarna i årskurs 8 och 28% i årskurs 2 i gymnasiet som upplever att de *ofta har så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med det de vill* (se diagram 3:1).

Diagram 3:1 Hur mycket fritid ungdomarna upplever att de har. Per årskurs.

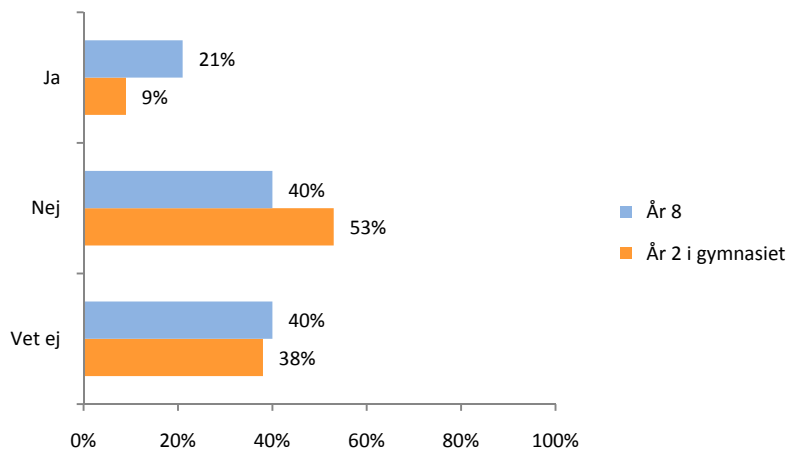
NÖJD MED FRITIDSSITUATION

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 73% som upplever att det finns *ganska mycket* eller *väldigt mycket* att göra på fritiden av det de är intresserade av, medan 55% av ungdomarna i årskurs 2 i gymnasiet menar att det finns *ganska mycket* eller *väldigt mycket* att göra på fritiden av det de är intresserade av.

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 27% och av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det 45% som upplever att det finns *ganska lite* eller *ingenting* för dem att göra av det de är intresserade av.

I årskurs 8 är det 21% av ungdomarna och 9% i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att det finns något som de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av deras kön (se diagram 3:2).

Diagram 3:2 Finns det något som du skulle vilja göra på din fritid som du inte gör på grund av att du är kille eller tjej?
Per årskurs.

Ungdomarna uppger i störst omfattning att de oftast brukar vara *hemma hos varandra* när de träffar sina kompisar på fritiden. Nedan presenteras de fyra främsta ställena ungdomarna träffas på, på fritiden:

- ▶ Hemma hos varandra (84% år 8 och 86% för år 2 på gymnasiet)
- ▶ Utomhus (30% för år 8 och 21% för år 2 på gymnasiet)
- ▶ I en idrottshall (17% för år 8 och 17% för år 2 på gymnasiet)
- ▶ Fritidsgård (16% för år 8) och Café (28% för år 2 på gymnasiet)

Det ungdomar i årskurs 8 efterfrågar när det gäller ställen att vara på för dem och deras kompisar är främst *caféer* och *sporthallar* såsom *simhall* eller *bowlinghall*. Några enstaka efterfrågar ett köpcentrum och en park.

Det ungdomar efterfrågar i årskurs 2 på gymnasiet när det gäller ställen att vara på för dem och deras kompisar är främst även här en *simhall* och fler *caféer*.

Hur ofta ungdomarna gör fritidsaktiviteter

Många ungdomar idrottar varje vecka. Andra aktiviteter som ungdomarna ägnar sig åt varje vecka är att *gå på café, gå på stan* med kompisar eller vara *ute i naturen*.

Ungdomarna i årskurs 2 i gymnasiet *hjälp till hemma* i större grad i jämförelse med ungdomarna i årskurs 8 medan ungdomarna i årskurs 8 *skriver* på fritiden i högre grad än ungdomarna i årskurs 2 i gymnasiet.

Tabell 3:1 Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Per årskurs. I nedanstående tabell redovisas ej intervallerna varje månad och varje år, vilka utgör resterande procent upp till 100% per respektive svarsalternativ.

	År 8			År 2 i gymnasiet		
	Varje dag	Varje vecka	Aldrig	Varje dag	Varje vecka	Aldrig
Idrottar i klubb	11%	57%	27%	2%	39%	47%
Idrottar, men ej i klubb	21%	41%	20%	14%	55%	11%
Går på sportevenemang utan att delta själv	1%	9%	25%	---	2%	42%
Umgås med kompisar	45%	51%	---	43%	47%	2%
Deltar i föreningsverksamhet	4%	33%	34%	1%	20%	52%
Går på café	1%	26%	8%	3%	23%	5%
Går på restaurang/pub/bar	---	---	---	1%	12%	11%
Går på ungdomens hus, fritidsgård	---	31%	34%	1%	6%	73%
Går på konsert	---	---	40%	---	---	40%
Går på teater/musikal/dansuppväsning	---	---	42%	---	---	48%
Går på museum/utställning	---	---	50%	---	---	54%
Går runt på stan med kompisar	14%	44%	3%	5%	26%	7%
Går på fest	---	5%	30%	---	19%	12%
Är ute i naturen	20%	25%	14%	10%	31%	5%
Fiskar/jagar	1%	10%	42%	2%	7%	48%
Sjunger/spelar instrument	22%	17%	47%	13%	14%	58%
Tränar dans/spelar teater	4%	17%	68%	1%	5%	90%
Målar/syr/annan	4%	20%	54%	11%	11%	60%
Spelar datorspel	27%	37%	13%	20%	27%	22%
Surfar/chattar på internet	64%	30%	2%	59%	29%	3%
Spelar om pengar på internet	---	1%	97%	3%	3%	89%
Besöker bibliotek (ej skoltid)	---	3%	48%	---	4%	59%
Åker skateboard/snowboard	4%	8%	58%	---	2%	79%
Mekar med bilar/motorcyklar/båtar	1%	14%	54%	4%	4%	66%
Spelar rollspel	5%	---	79%	1%	6%	85%
Läser	25%	27%	14%	26%	27%	13%
Skriver	38%	27%	14%	30%	22%	20%
Hjälper till hemma	18%	51%	4%	24%	48%	5%

Fritidsmöjligheter som saknas

Bland ungdomarna i årskurs 8 nämner man främst avsaknaden av olika *sportmöjligheter*. Många nämner ett *badhus* och en *bowlinghall*. Några enstaka nämner också en *crossbana* och *idrottshall*.

Fritidsaktiviteter som efterfrågas:

- ▶ Badhus
- ▶ Bowlinghall
- ▶ Caféer

Ungdomarna i årskurs 2 efterfrågar också möjligheter till olika *sportmöjligheter*. Även här nämner många ett *badhus* och en *bowlinghall*. Andra sportmöjligheter som några enstaka nämner är möjlighet till att spela *tennis, handboll eller biljard*. Några efterfrågar även andra sociala mötesplatser som *caféer* eller *ungdomshus/fritidsgård*.

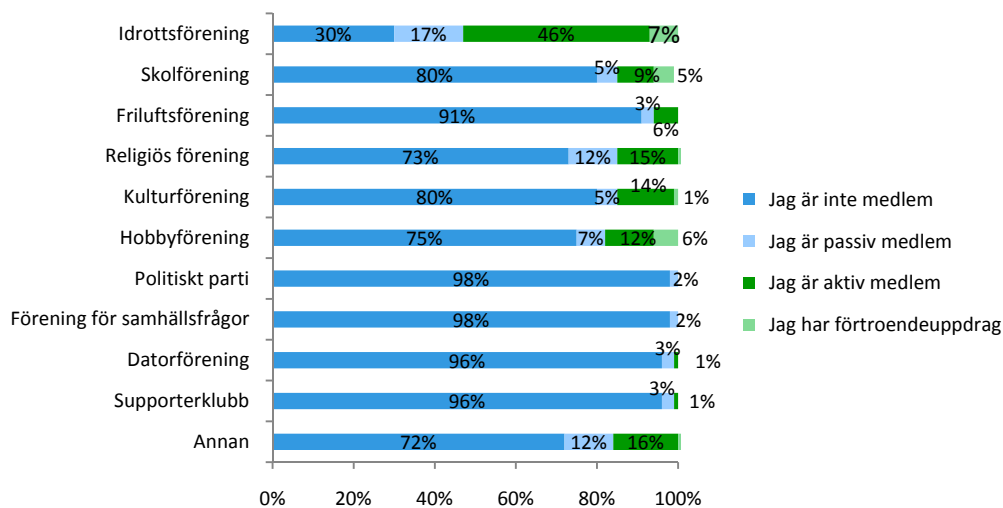
FÖRENINGSLIV

Medlemskap i föreningsliv

Många av ungdomarna i Bengtstors (70% i år 8 och 48% i år 2 i gymnasiet) är medlemmar i *idrottsföreningar* i någon utsträckning. I årskurs 8 är 27% av ungdomarna medlemmar i en *religiös förening* och 29% är medlemmar i *annan förening*. I övrigt är aktiviteten i föreningslivet låg. I minst omfattning verkar ungdomarna engagera sig i *föreningar med samhällsinriktning* (se diagram 3:3-3:4).

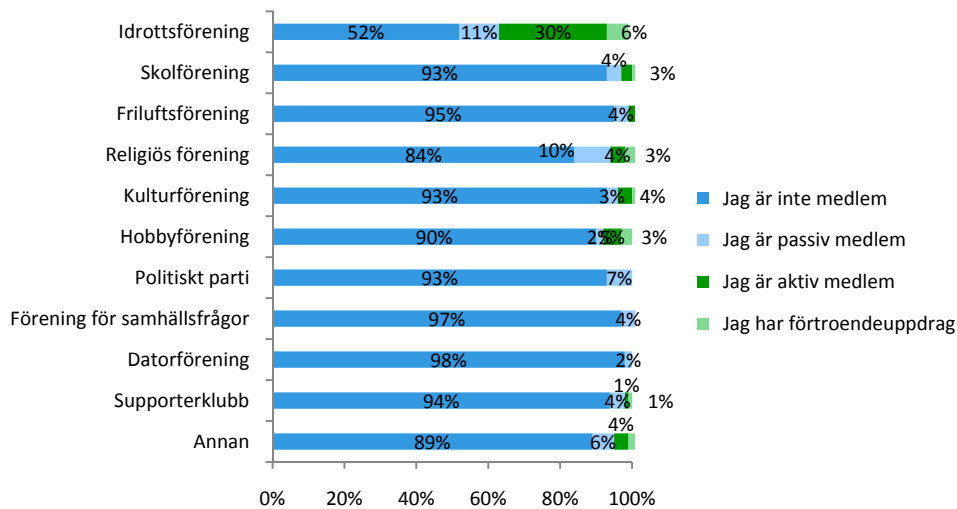
När det gäller medlemskap i föreningslivet är ungdomarna främst aktiva medlemmar. Få ungdomar har förtroendeuppdrag (se diagram 3:3-3:4).

Diagram 3:3 Andel ungdomar som just nu är medlem i någon/några av följande föreningar. Per årskurs 8.

Ungdomarna i årskurs 8 är främst aktiva medlemmar i *idrottsföreningar, religiösa föreningar* och *kulturföreningar*. Ungdomarna i årskurs 2 i gymnasiet är främst aktiva medlemmar i *idrottsföreningar* och *hobbyföreningar*.

Diagram 3:4 Andel ungdomar som just nu är medlem i någon/några föreningar.
Per årskurs 2 på gymnasiet.

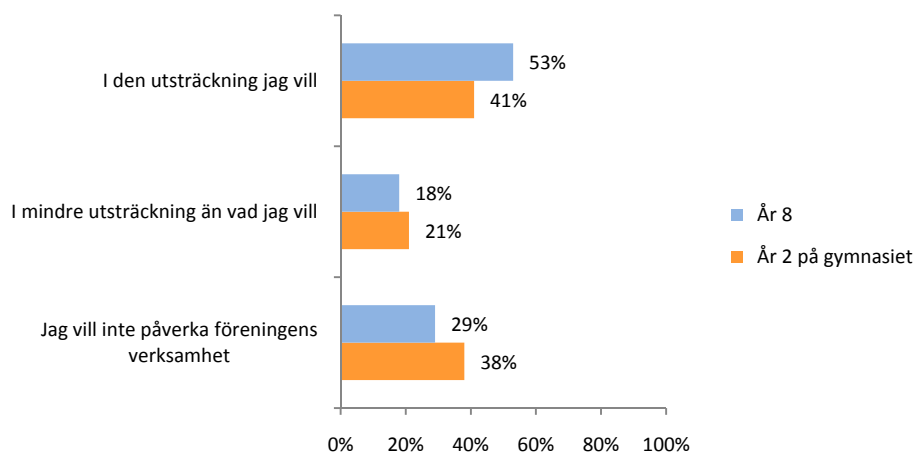
Ungdomars inflytande i föreningsverksamheten

Omkring fem av tio ungdomar i årskurs 8 upplever att de kan vara med att påverka *i den utsträckning de vill* i den förening de är mest aktiva i, medan tre av tio anger att de *inte vill påverka* föreningens verksamhet.

I årskurs 2 på gymnasiet är det fyra av tio som upplever att de kan vara med att påverka *i den utsträckning de vill* i den förening de är mest aktiva i, och lika många (fyra av tio) anger att de *inte vill påverka* föreningens verksamhet.

Av ungdomarna i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet är det två av tio som upplever att de kan vara med att påverka *i mindre utsträckning än vad de vill* (se diagram 3:5).

Diagram 3:5 Hur stor utsträckning ungdomar upplever att de kan vara med att påverka i den förening de är mest aktiva i. Per årskurs.

RESOR OCH INTERNATIONELL ERFARENHET

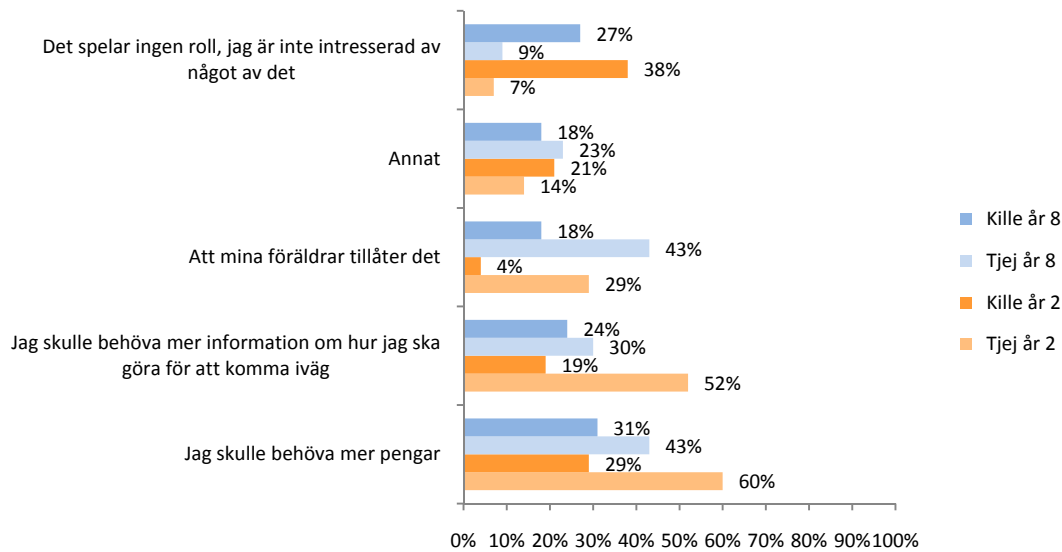
Ungdomarna i årskurs 8 har i högre grad än ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet gjort någon semesterresa eller nöjesresa under de 12 senaste månaderna som varat minst en vecka.

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 46% och av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det 56% som uppger att de har varit utanför Sverige utan sällskap av sina föräldrar.

Ungdomarna har främst varit på semester, följt av besökt släkt eller vänner, annat samt arbetat och studerat när de har varit utomlands.

Bland de ungdomar som inte har arbetat, studerat, varit volontär eller varit på ungdomsutbyte utomlands utmärker sig killar genom att i högre grad än tjejer uppge att de inte är intresserade av något av det (se diagram 3:6).

Diagram 3:6 Om du inte har arbetat, studerat, varit volontär eller varit på ungdomsutbyte utomlands, vad behövs för att du ska göra det? Per årskurs och kön.

JÄMFÖRELSE MED 2005

Jämfört med undersökningen från 2005 är det oförändrat i årets undersökning vad gäller hur mycket ungdomarna upplever att det finns att göra på fritiden. Dessa skillnader ligger inom den statistiska felmarginalen.

När det gäller *hur mycket fritid ungdomarna upplever sig ha* är det ingen signifikant skillnad mellan 2008 och 2005 års undersökningar, skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen.

Kapitel 4

Skola

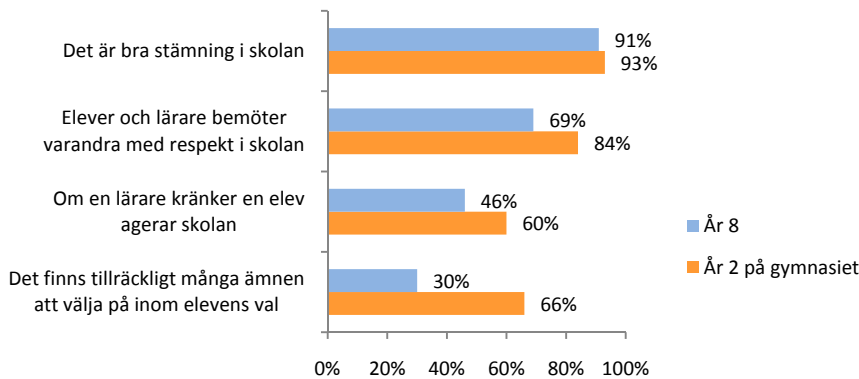
Detta kapitel handlar om hur ungdomar upplever sin skolmiljö och vilket inflytande de upplever att de har i skolan. Avslutningsvis handlar kapitlet om vad ungdomarna i årskurserna tycker om den information de har fått om fortsatta studier.

SKOLMILJÖ

Nio av tio ungdomar i årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet uppger att *det är bra stämning i skolan*, se diagram 4:1.

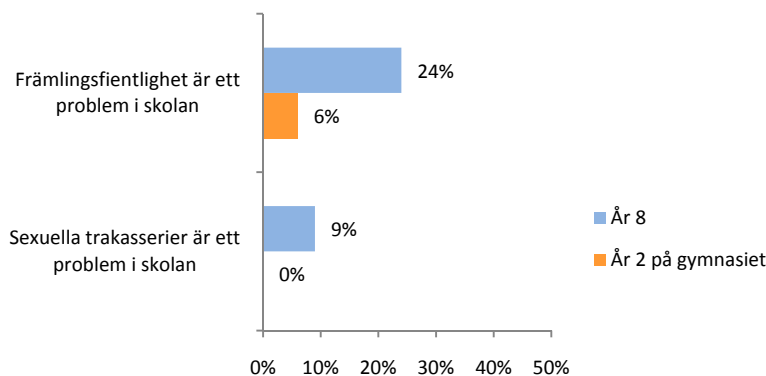
En majoritet av ungdomarna uppger att det är bra stämning i skolan.

Diagram 4:1 Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per årskurs.

Ungdomarna i årskurs 8 uppger i högre grad än ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet att *främlingsfientlighet är ett problem i skolan* (24% vs 6%). Ungdomarna i årskurs 8 upplever i högre grad än ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet att *sexuella trakasserier är ett problem i skolan* (9% vs 0%), se diagram 4:2.

Diagram 4:2 Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per årskurs.

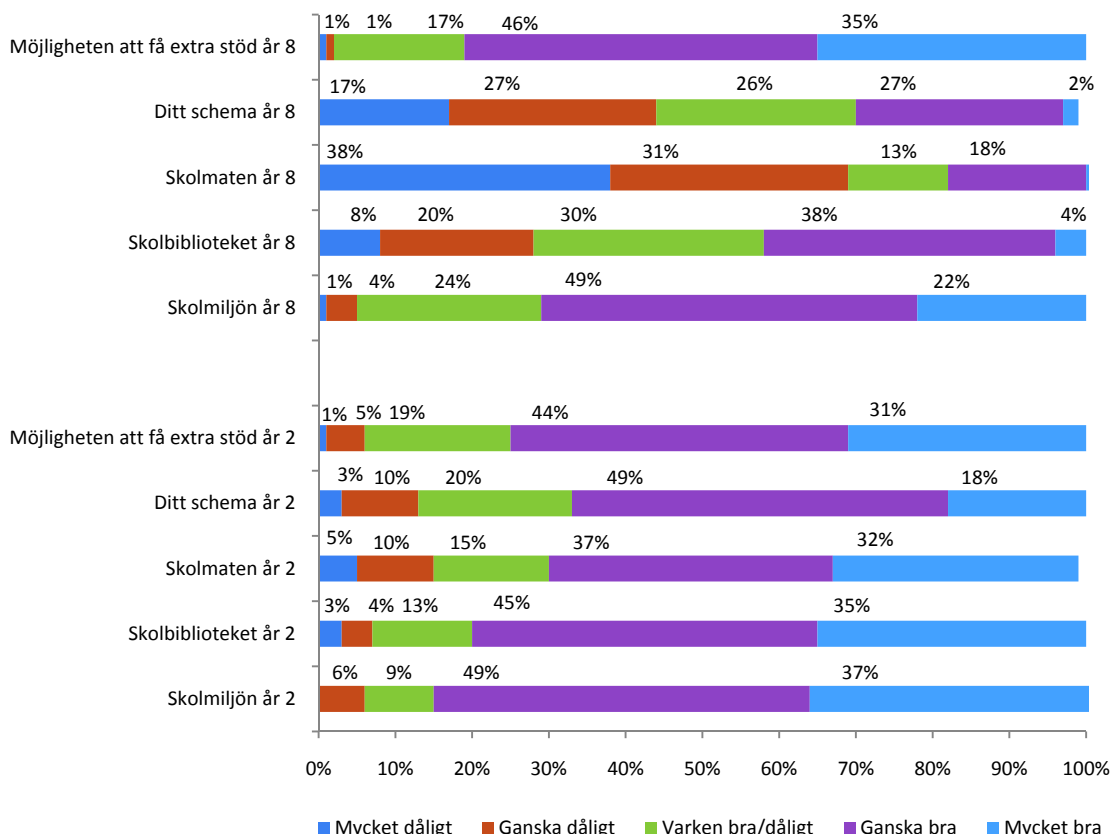

Det är 71% av ungdomarna i årskurs 8 och 85% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *skolmiljön* är *ganska bra* eller *mycket bra*. *Skolbiblioteket* upplevs i högre grad vara *ganska bra* eller *mycket bra* bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet. *Skolmaten* uppges i högst omfattning vara *ganska dålig* eller *mycket dålig* (69% i år 8 och 16% i år 2 på gymnasiet), se diagram 4:3.

Skolmiljön uppges i högst omfattning vara ganska bra eller mycket bra.

Skolmaten uppges i högst omfattning vara ganska dålig eller mycket dålig i årskurs 8.

Diagram 4:3 Vad ungdomar tycker om följande saker i sin skola.
Per årskurs.

INFLYTANDE I SKOLAN

Det är 43% av ungdomarna i båda årskurserna som anger att *de har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan*.

43% av ungdomarna anger att de har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan.

Omkring 39% av ungdomarna i årskurs 8 och 52% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet upplever att *skolan uppmuntrar dem till att aktivt medverka i klassråd och elevråd*.

46% av ungdomarna i årskurs 8 och 51% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet anger att elevrådet tas på allvar och lyssnas på av skolans personal.

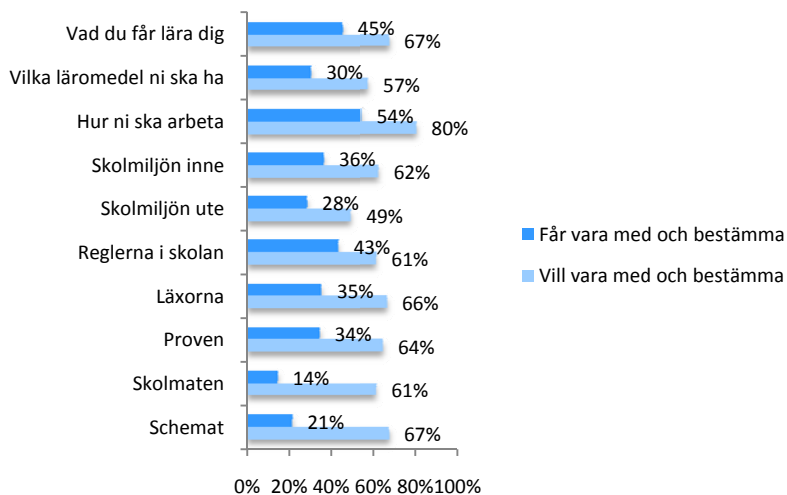
Det är 46% av ungdomarna i årskurs 8 och 51% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som anger att *elevrådet tas på allvar och lyssnas på av personalen i skolan*.

VAD UNGDOMAR VILL OCH FÅR PÅVERKA

En stor del av ungdomarna vill gärna vara med och påverka vad som händer i skolan. Bland ungdomarna i årskurs 8 är *hur de ska arbeta, vad de ska lära sig* samt *schemat* de områden som ungdomarna främst vill vara med och bestämma om. I årskurs 2 på gymnasiet är det *hur de ska arbeta, proven* samt *schemat* som ungdomarna främst vill vara med och bestämma om. *Skolmiljön ute* är ungdomarna minst intresserade av att vara med och bestämma om i båda årskurserna (se diagram 4:4-4:5).

Ser man till vad ungdomarna upplever att de får vara med och bestämma om är det främst *hur de ska arbeta*. I årskurs 8 upplever ungdomarna även att de får vara med och bestämma om *vad de får lära sig*. I årskurs 2 på gymnasiet upplever ungdomarna att de får vara med och bestämma om *proven* (se diagram 4:4-4:5).

Diagram 4:4 Hur mycket ungdomarna vill och får vara med och bestämma om.
Per årskurs 8. Andel som har angett *väldigt mycket* eller *ganska mycket*.

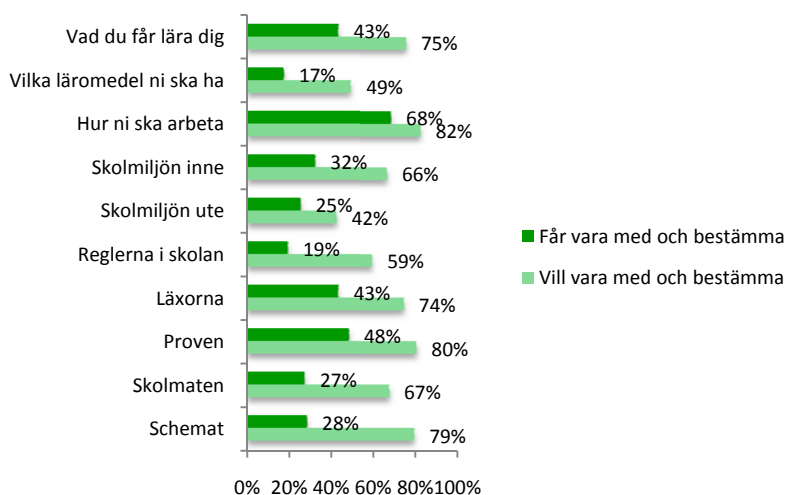
Ungdomarna VILL bestämma om:

- ▶ Hur de ska arbeta
- ▶ Schema
- ▶ Vad de ska lära sig (år 8), Proven (år 2 på gymnasiet)

Ungdomarna FÅR bestämma om:

- ▶ Hur de ska arbeta
- ▶ Vad de får lära sig (år 8)
- ▶ Proven (år 2)

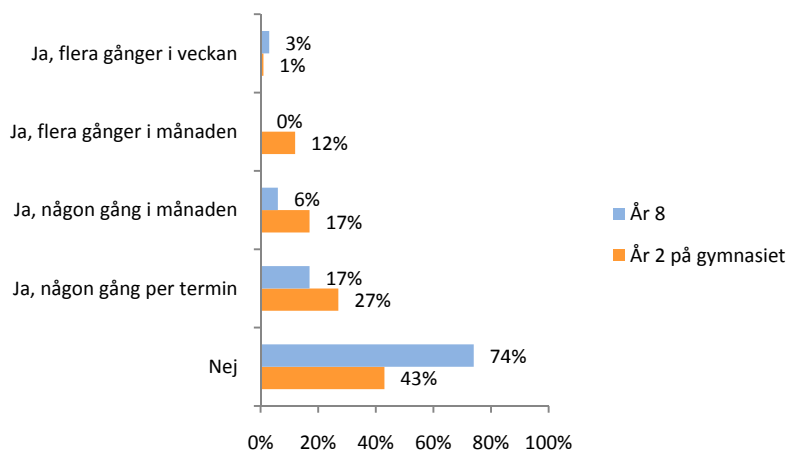
Diagram 4:5 Hur mycket ungdomarna vill och får vara med och bestämma om.
Per årskurs 2 på gymnasiet. Andel som angett *väldigt mycket* eller *ganska mycket*.

SKOLK

Ungdomarna i årskurs 8 skolkar i lägre grad än ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet (26% vs 57%), se diagram 4:6.

Diagram 4:6 Andel ungdomar som brukar skolka i någon utsträckning. Per årskurs.

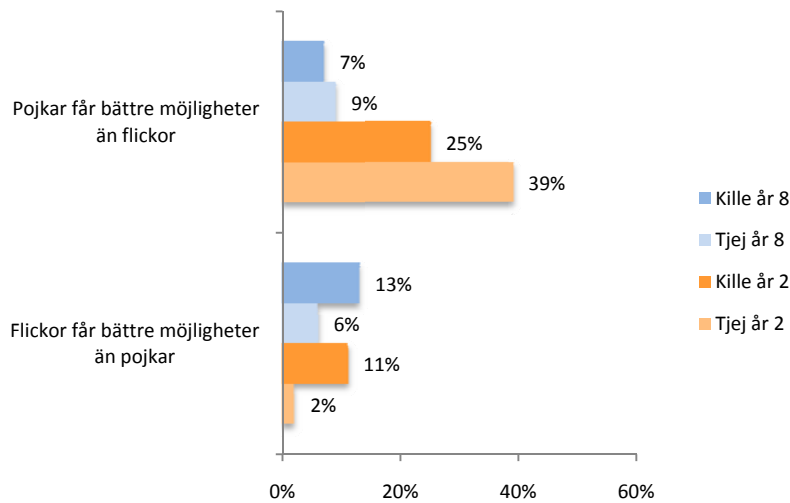
9% av ungdomarna i årskurs 8 och 30% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet skolkar någon gång i månaden eller oftare.

JÄMLIKHET

Killar anser i högre grad än tjejer att *flickor får bättre möjligheter än pojkar* (se diagram 4:7).

När det gäller frågan om *pojkar får bättre möjligheter än flickor* skiljer det sig inte mellan killarna och tjejerna. Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppger i högre grad detta än ungdomarna i årskurs 8.

Diagram 4:7 Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per kön och årskurs.

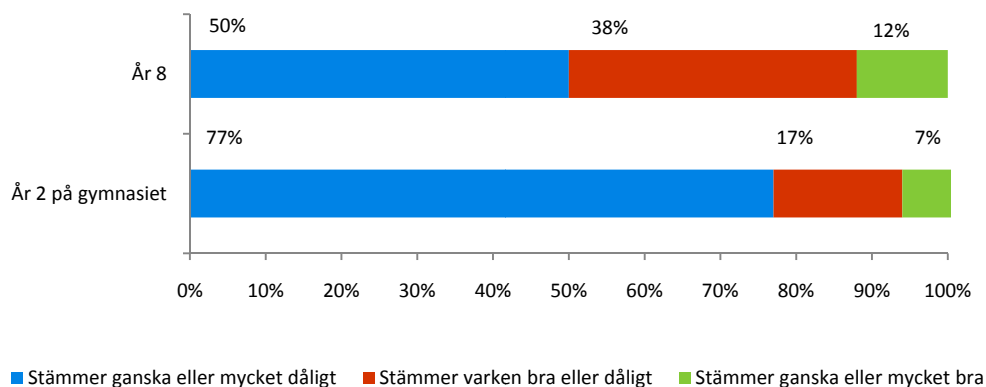

MOBBNING

Det är 12% i årskurs 8 och 7% i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att *mobbing är ett problem i skolan*. Tjejerna i årskurs 8 anser att *mobbing är ett problem i skolan* i högre omfattning än killarna (19% vs 4%).

Det är främst ungdomar i årskurs 8 som upplever att mobbing är ett problem i skolan.

Diagram 4:8 Mobbing är ett problem i skolan. Per årskurs.

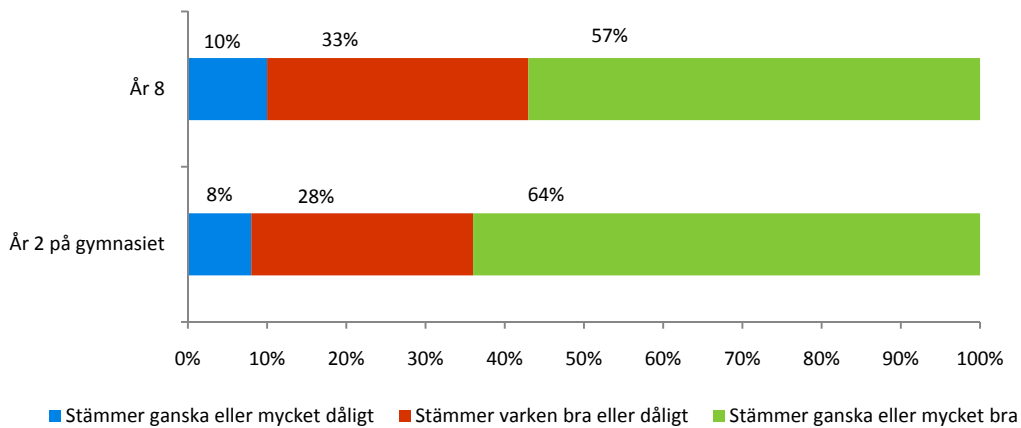

Bland ungdomarna i årskurs 8 anser 10% att *skolan inte agerar om en elev mobbar en annan elev* (se diagram 4:9).

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet anser 8% att *skolan inte agerar om en elev mobbar en annan elev* (se diagram 4:9).

Majoriteten av ungdomarna, oavsett årskurs, anser att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev.

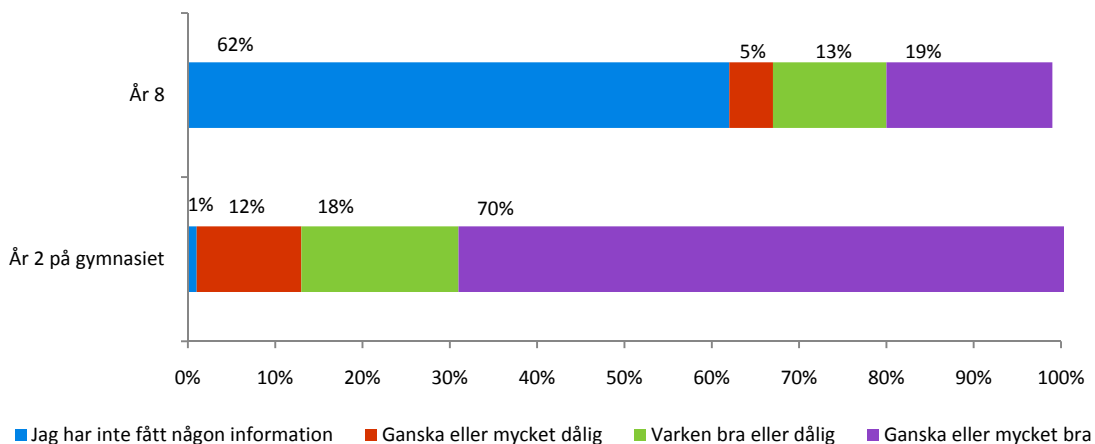
Diagram 4:9 Om en elev mobbar en annan elev agerar skolan. Per årskurs.

INFORMATION OM VIDARE STUDIER

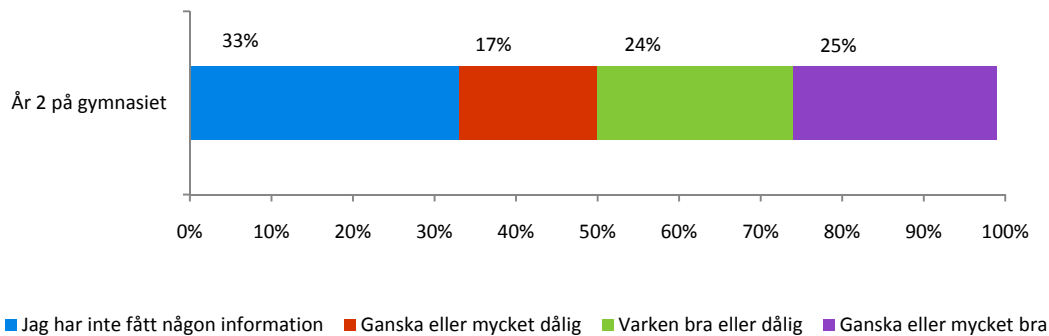
Majoriteten (70%) av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet anser att *informationen de fick inför valet av gymnasieprogram var ganska bra eller mycket bra*. 62% av ungdomarna i årskurs 8 uppger att de *inte har fått någon information inför valet av gymnasieprogram* (se diagram 4:10).

Diagram 4:10 Vad ungdomar tycker om den information de fått inför valet av gymnasieprogram. Per årskurs.

Det är 25% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som anser att *den information de har fått om fortsatta studier på universitetet och val av yrke var ganska bra eller mycket bra*. Det är 33% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *de inte har fått någon information* (se diagram 4:11).

Diagram 4:11 Vad ungdomar tycker om den information de fått om fortsatta studier på universitetet och val av yrke. Per årskurs 2 på gymnasiet.

JÄMFÖRELSE MED 2005

Jämfört med 2005 års undersökning uppger ungdomarna i årskurs 8 i mindre omfattning att *det finns tillräckligt många ämnen att välja på inom elevens val* (30% vs 71%).

Det är en större andel av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i årets undersökning (60% vs 50%) som tycker att *skolan agerar om en lärare kränker en elev*.

Det finns inga signifikanta skillnader i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning vad gäller påståendena *bra stämning i skolan* samt *elever och lärare bemöter varandra med respekt i skolan*.

Det finns heller inga signifikanta skillnader i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning vad gäller påståendena *mobbing är ett problem i skolan* och *om en elev mobbar en annan elev agerar skolan*.

En större andel av ungdomarna i år 2 på gymnasiet uppger i årets undersökning att de tycker att skolan agerar om en lärare kränker en elev.

Kapitel 5

Politik & inflytande

Detta kapitel omfattar ungdomarnas upplevelse och önskan av att delta och påverka i den politiska debatten.

Fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och knappt tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet önskar vara med och påverka i frågor som rör Bengtstors kommun.

Vi på Splitvision Research tror att det är viktigt att man ser ungdomar som en resurs och att man tar hänsyn till ungdomars åsikter och att man inte hanterar ungdomar som en homogen grupp.

Det man kan se idag är att fem av tio ungdomar (i båda årskurserna) inte upplever att de har någon möjlighet att föra fram åsikter till dem som bestämmer i Bengtstors kommun. Sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet önskar att beslutsfattare och ungdomar träffas och diskuterar. (Se sidan 49 för jämförelse med 2005 års undersökning för denna fråga.)

INTRESSERADE AV POLITIK & SAMHÄLLSFRÅGOR

Ungdomarna i Bengtstors är generellt mer intresserade av *vad som händer i andra länder* än av *politik och samhällsfrågor*, se diagram 5:1.

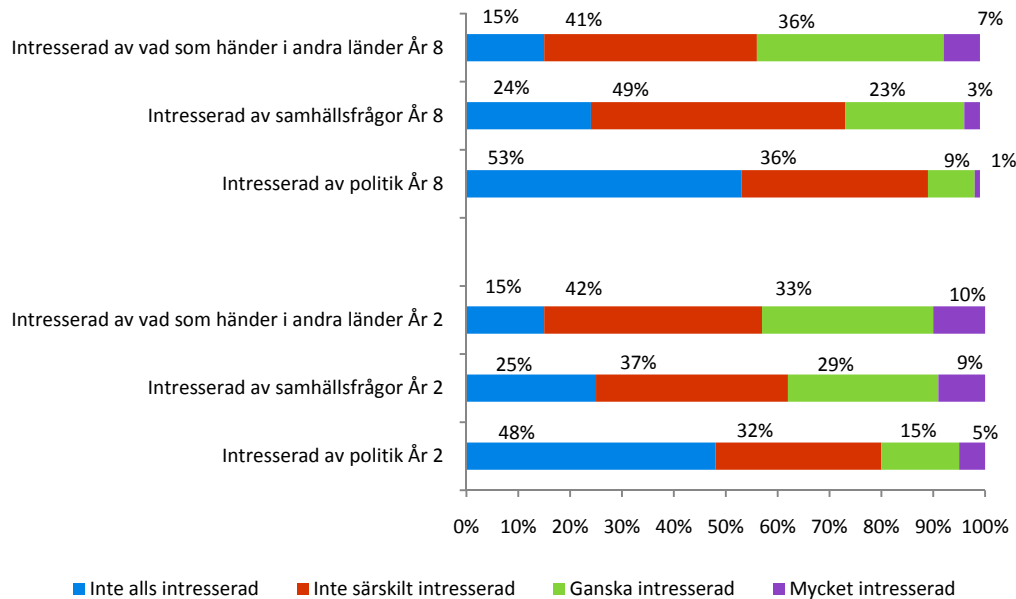
10% av ungdomarna i årskurs 8 och 20% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av politik*.

27% av ungdomarna i årskurs 8 och 38% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av samhällsfrågor*.

44% av ungdomarna i årskurs 8 och 43% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av vad som händer i andra länder*.

I årskurs 2 på gymnasiet är tjejer i högre procentuell omfattning intresserade (*mycket eller ganska*) av politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder än vad killar är. Det finns inte några signifikanta skillnader mellan killar och tjejer i årskurs 8 för denna fråga.

Diagram 5:1
Är mycket eller ganska intresserad av ... politik, samhällsfrågor eller vad som händer i världen. Per årskurs.

Samhällsfrågor vs politik

En intressant fråga att ställa sig är vad som ligger i skillnaderna för ungdomar när det gäller att vara intresserad av *politik* och *samhällsfrågor* och *vad som händer i andra länder*.

VILL VARA MED OCH PÅVERKA

43% av ungdomarna i årskurs 8 och 29% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill vara med och påverka i frågor som rör Bengtfors kommun.

De mest frekventa frågorna som ungdomarna i årskurs 8 vill vara med och påverka är:

- ▶ Att det byggs ett badhus
- ▶ Skolan (olika aspekter som skolmiljö exempelvis)
- ▶ Fritidsaktiviteter för ungdomar
- ▶ Miljön
- ▶ Djurens rättighet
- ▶ Skolmaten
- ▶ Förbättrad kollektivtrafik med till exempel tåg och bussar

43% av ungdomarna i årskurs 8 och 29% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill vara med och påverka i frågor som rör Bengtfors kommun.

De mest frekventa frågorna som ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill vara med och påverka är:

- ▶ Vad man ska satsa pengar på (t ex. skola, sjukvård, ungdomsverksamhet, barn/ äldreomsorg m.m.)
- ▶ Skolan (olika aspekter som skolmiljö exempelvis)
- ▶ Sjukvård
- ▶ Förbättra kollektivtrafiken
- ▶ Att det byggs ett badhus
- ▶ Hur centrum i Bengtstors kommer att se ut i framtiden
- ▶ Kommunens attraktivitet så att folk stannar och flyttar hit
- ▶ Ungdomars fritid

”Att politikerna ska lyssna på vad vi ungdomar har att säga och att de tar hänsyn till vad vi tycker och vill.”

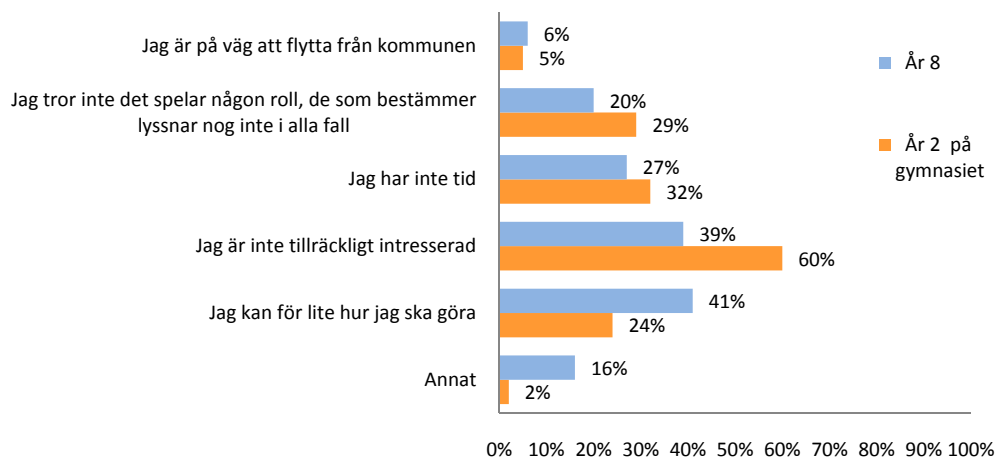
”Jag vill påverka mycket, men det är så mycket att jag inte vet vad jag ska skriva.”

Ungdomarna som inte vill

De ungdomar i årskurs 8 som uppgett att de inte önskar vara med och påverka har svarat att det främst beror på att: *de kan för lite om hur de ska göra samt att de inte är tillräckligt intresserade*, se diagram 5:2.

De ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som uppgett att de inte önskar vara med och påverka har svarat att det främst beror på att: *de inte är tillräckligt intresserade*.

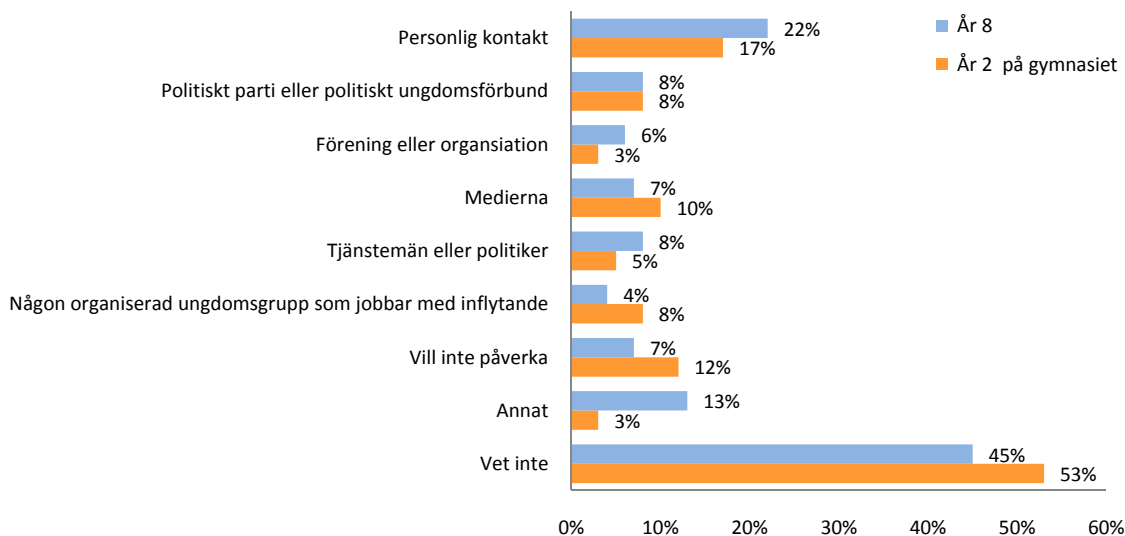
Diagram 5:2 Varför ungdomarna inte önskar vara med och påverka Per årskurs. Ungdomarna har kunnat ange flera orsaker till varför de inte önskar påverka frågor som berör Bengtstors kommun.

TILL VEM SKULLE DU VÄNDA DIG?

Om ungdomarna skulle vilja påverka i en fråga som berör Bengtstors kommun så skulle de främst vända sig till någon *personlig kontakt*, se diagram 5:3. Fast det vanligaste svaret är att de inte vet vart de skulle vända sig.

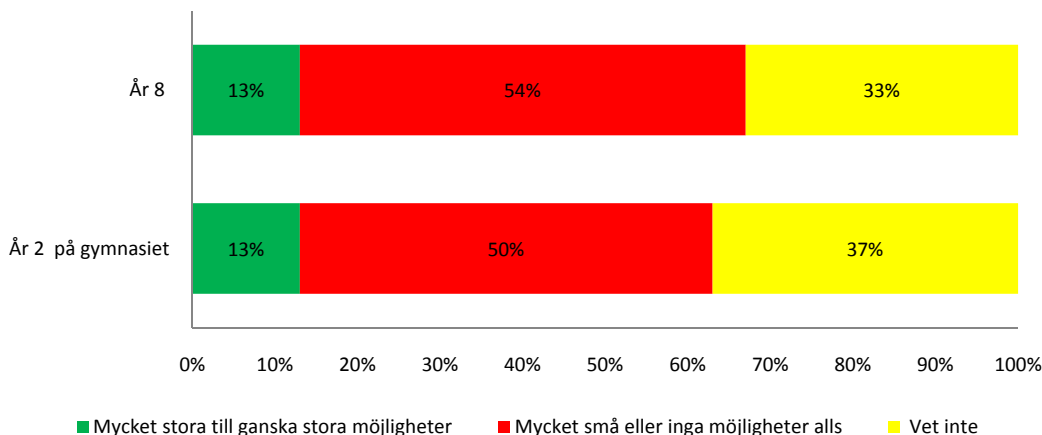
Diagram 5:3. Till vem ungdomarna skulle vända sig om de vill påverka i Bengtstors kommun. Per årskurs.

KONTAKT MELLAN UNGDOMAR & POLITIKER

13% av ungdomarna i årskurs 8 och i årskurs 2 på gymnasiet upplever att de har stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som styr i Bengtstors, se diagram 5:4.

Diagram 5:4.
Andelen ungdomar som upplever att de har möjlighet att föra fram sina åsikter till de som styr i Bengtfors kommun. Per årskurs.

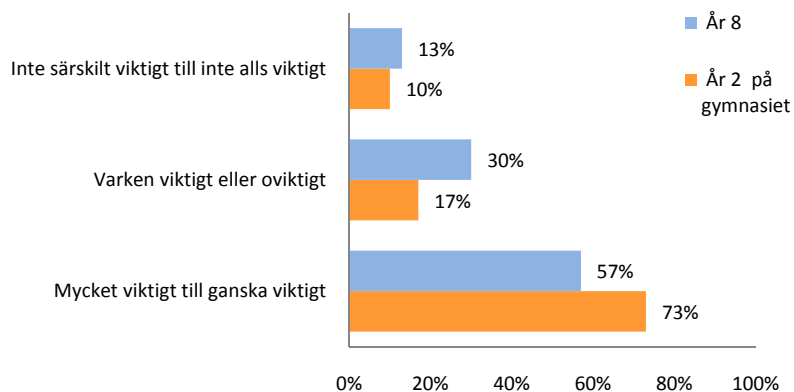
Tycker det är viktigt att beslutsfattare och ungdomar träffas och diskuterar

En majoritet av ungdomarna både i årskurs 8 (57%) och årskurs 2 på gymnasiet (73%) tycker att det är *mycket viktigt* eller *ganska viktigt* att ungdomar och beslutsfattare träffas och diskuterar, se diagram 5:5.

I jämförelse med 2005 års undersökning finns det, för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet, inte några skillnader när det gäller frågan om *hur viktigt ungdomarna tycker att det är att beslutsfattare och ungdomar träffas*. För ungdomarna i årskurs 8 går det inte att jämföra frågan med 2005 års undersökning då flertalet inte besvarade frågan i 2005 års undersökning.

En majoritet av ungdomarna både i årskurs 8 (57%) och årskurs 2 på gymnasiet (73%) tycker att det är *mycket viktigt* eller *ganska viktigt* att ungdomar och beslutsfattare i kommunen träffas & diskuterar.

Diagram 5:5.
Hur viktigt tycker du att det är att beslutsfattare i kommunen och grupper av ungdomar träffas och diskuterar? Per årskurs.

25% av ungdomarna i årskurs 8 och 28% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill själva träffa en beslutfattare.

DETTA SKULLE JAG SATSA PÅ OM JAG VAR POLITIKER

Ungdomarna fick ange fyra områden som de skulle satsa på om de var politiker. Ungdomarna i *årskurs 8* skulle främst satsa på:

- ▶ Fritidsaktiviteter (34%)
- ▶ Idrottsanläggningar (31%)
- ▶ Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (31%)
- ▶ Arbeta mot kriminalitet (29%)
- ▶ Skola (28%)

Ungdomarna i årskurs 2 *på gymnasiet* skulle främst satsa på:

- ▶ Skapa arbete för de unga (37%)
- ▶ Skola (33%)
- ▶ Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (31%)
- ▶ Kollektivtrafiken (30%)
- ▶ Bostäder för unga (28%)

Tabell 5:1
Vad ungdomarna själva skulle satsa på om de var politiker. Per årskurs.

Årskurs 8	Årskurs 2 på gymnasiet
Fritidsaktiviteter (34%)	Skapa arbete för unga (37%)
Idrottsanläggningar (31%)	Skola (33%)
Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (31%)	Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (31%)
Arbeta mot kriminalitet (29%)	Kollektivtrafiken t ex bussar & tåg (30%)
Skola (28%)	Bostäder för unga (28%)
Djurens rättigheter (24%)	Idrottsanläggningar (26%)
Sjukvård (23%)	Sjukvård (24%)
Skapa arbete för unga (22%)	Fritidsaktiviteter (23%)
Ställen där ungdomar träffas(18%)	Arbeta mot främlingsfientlighet och rasism (23%)
Arbeta för miljön (18%)	Arbeta mot kriminalitet (21%)
Äldreomsorg (16%)	Ställen där ungdomar träffas(17%)
Bostäder för unga (14%)	Arbeta för miljön (16%)
Arbeta mot främlingsfientlighet och rasism (11%)	Djurens rättigheter (15%)
Barnomsorg (11%)	Äldreomsorg (14%)
Arbetsmiljö i skolorna (10%)	Ungas psykiska hälsa (11%)
Gator, vägar & cykelbanor (9%)	Arbeta för att minska användandet av alkohol (10%)
Stöd för föreningar (8%)	Gator, vägar & cykelbanor (8%)
Arbeta för att minska användandet av alkohol (7%)	Stöd för föreningar (6%)
Ungas psykiska hälsa (6%)	Barnomsorg (4%)
Kollektivtrafiken t ex bussar & tåg (6%)	Arbetsmiljö i skolorna (3%)
Stöd för kulturverksamhet för unga (2%)	Stöd för kulturverksamhet för unga (1%)

EN POLITISK HANDLING

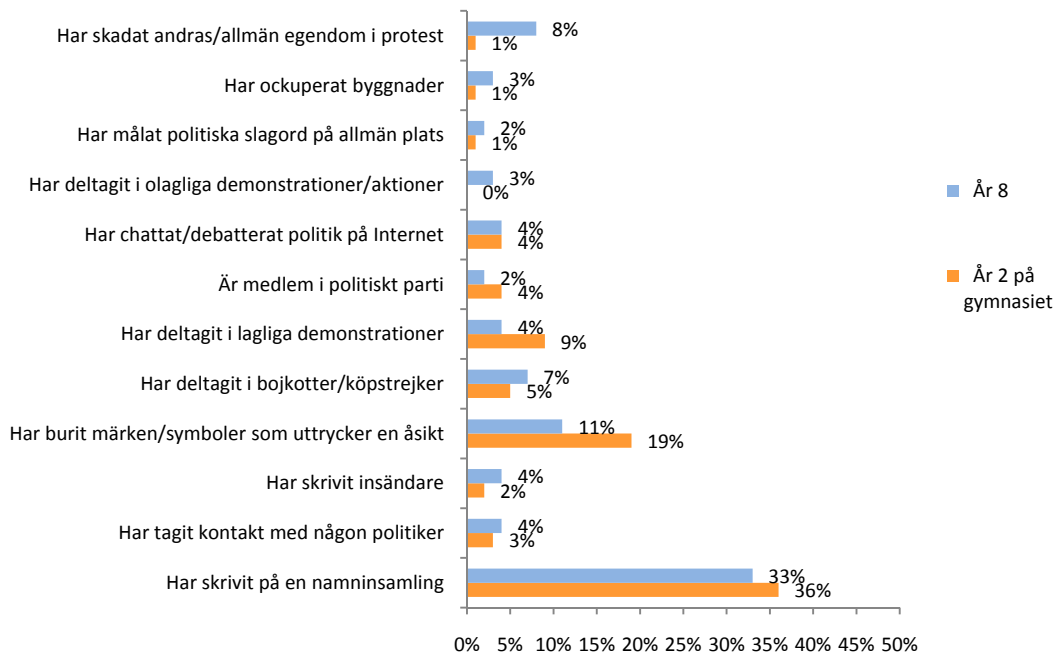
Den vanligaste politiska aktiviteten som ungdomar gör är att *skriva på en namninsamling* (33% av ungdomarna i årskurs 8 och 36% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet) eller att *bära märken eller symboler som uttrycker en åsikt* (11% av ungdomarna i årskurs 8 och 19% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet), se diagram 5: 6.

Att skriva på en namninsamling eller bära ettärke eller en symbol som uttrycker en åsikt behöver inte alltid vara en direkt politisk handling utan kan vara en del i ett identitetsskapande, en bekräftelse på att man tillhör en grupp (bortanför det egentliga politiska budskapet för det man skriver under eller det symbolen/knappen stor för).

På tredje plats kommer för ungdomarna i årskurs 8 att *ha skadat andras eller allmän egendom i protest* (8%). För ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är den tredje vanligaste politiska aktiviteten att *ha deltagit i lagliga demonstrationer* (9%).

Diagram 5:6 Andel ungdomar som har deltagit i någon av följande politiska aktiviteter.

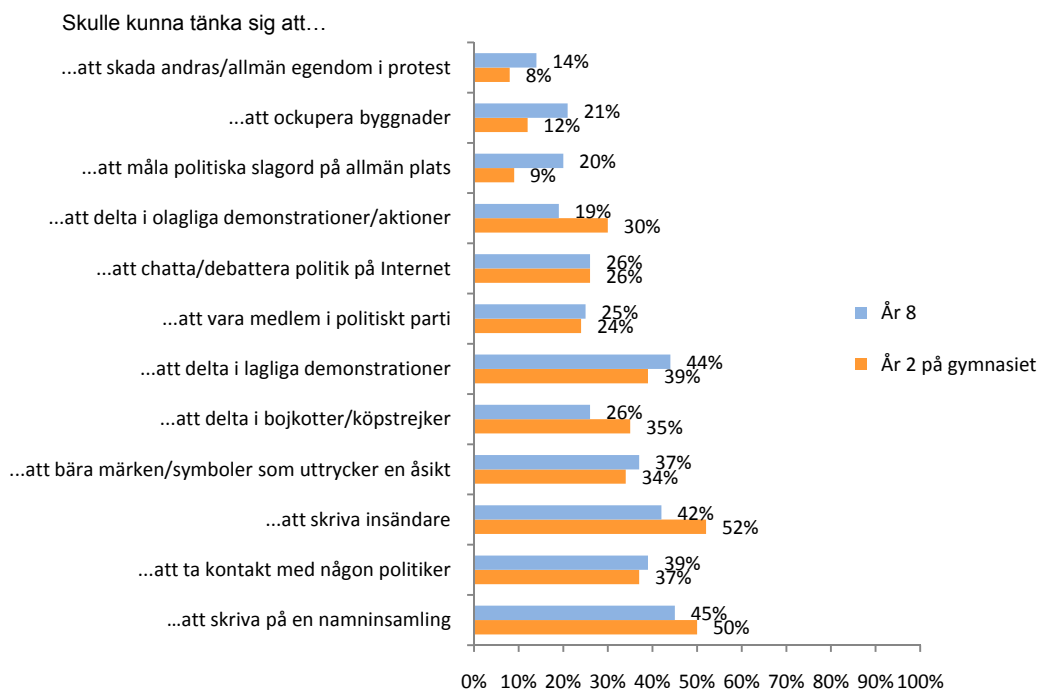
Per årskurs.

Ser vi till de politiska aktiviteter som ungdomarna skulle kunna tänka sig att göra men som de ännu inte har gjort, uppger ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i hög omfattning *att skriva insändare* (52%), något som få uppger att de har gjort, se diagram 5:7 och 5:6.

Diagram 5:7 Andel ungdomar som inte har deltagit i någon av följande politiska aktiviteter, men som skulle kunna tänka sig att göra det.

Per årskurs.

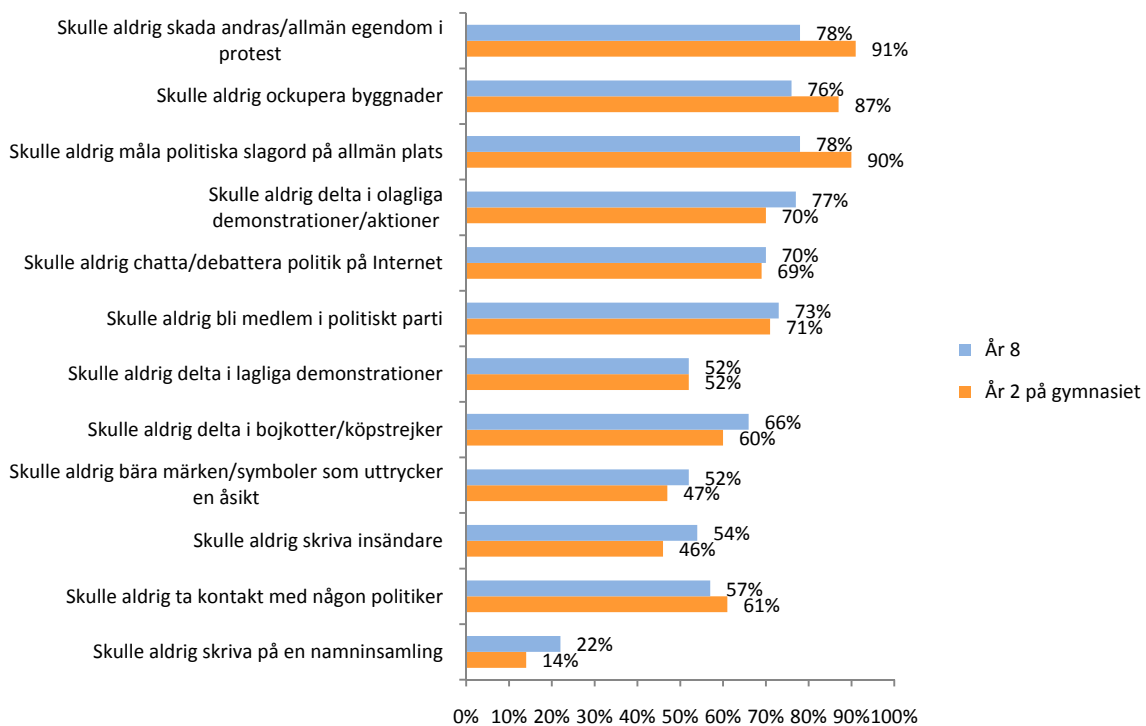

Något som är intressant att notera är att ungdomarna generellt har en tilltro till den parlamentariska processen, då aktiviteter som exempelvis namninsamling och delta i lagliga demonstrationer hamnar högre i ungdomarnas svar än utomparlamentariska aktiviteter (som exempelvis att skada egendom, ockupera byggnader, måla slagord), med undantag av 30% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de skulle kunna tänka sig att delta i olagliga demonstrationer.

De politiska aktiviteter som många ungdomar *inte kan tänka sig* att göra är att *skada andras eller allmän egendom i protest*, att *måla politiska slagord på allmän plats* eller *ockupera byggnader*, se diagram 5:8. Ungdomarna i årskurs 8 nämner även i hög omfattning att de *aldrig skulle delta i olagliga demonstrationer eller aktioner*.

Diagram 5:8 Andel ungdomar som aldrig skulle delta i någon av följande politiska aktiviteter.

Per årskurs.

JÄMFÖRELSE MED 2005

Bland ungdomarna i årskurs 8 vill fler vara med och påverka i frågor som rör den kommun där de bor i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning (43% 2008 vs 30% 2005).

När det gäller frågan om ungdomarna i årskurs 8 själva skulle vilja träffa beslutsfattare har det inte skett någon förändring sedan 2005 års undersökning. Skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen.

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har intresset för samhällsfrågor minskat i 2008 års undersökning (38% var mycket eller ganska intresserade 2008 vs 49% 2005).

Färre bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i årets undersökning skulle själva vilja träffa beslutsfattare i kommunen (28% 2008 vs 41% 2005).

När det gäller frågan kring hur viktigt ungdomarna tycker att det är att beslutsfattare i kommunen och grupper av ungdomar träffas och diskuterar, har det inte skett någon förändring sedan 2005 års undersökning. Skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen.

Bland ungdomarna i årskurs 8 vill fler vara med och påverka i frågor som rör den kommun där de bor.

Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har i årets undersökning mindre intresse av att träffa beslutsfattare och är mindre intresserade av samhällsfrågor jämfört med 2005 års undersökning.

Kapitel 6

Trygghet & hälsa

Det här kapitlet omfattar ungdomars syn på trygghet och hälsa. I kapitlet presenteras hur trygga ungdomarna känner sig i olika situationer, exempelvis om de har haft några otrygga upplevelser och om de utsatts för mobbing eller andra kränkningar.

TRYGGHET

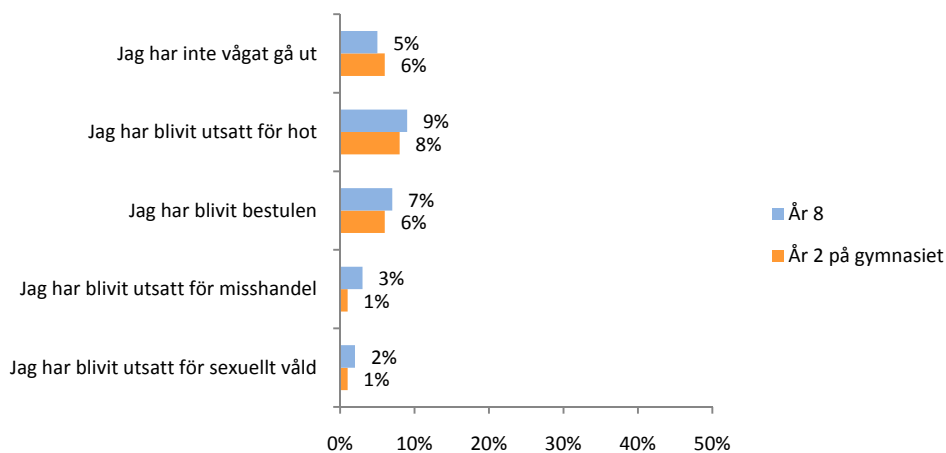
Trygghet handlar i denna undersökning om att känna sig säker på olika platser och i olika situationer. Trygghet handlar också om att känna sig respekterad och accepterad av sina kompisar och vuxna i ens närhet.

Otrygga situationer

17% av ungdomarna i årskurs 8 och 21% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har upplevt otrygghet i form av *hot, stöld, misshandel, sexuellt våld/utnyttjande* eller att de *inte vågat gå ut*.

Bland de som upplevt otrygghet har flest varit utsatta för *hot*, följt av *blivit bestulen* och *inte vågat gå ut* (se diagram 6:1).

Diagram 6:1 Otrygga situationer som ungdomar upplevt minst en gång under det senaste halvåret.
Per årskurs.

17% av ungdomarna i årskurs 8 respektive 21% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har upplevt minst en otrygg situation det senaste halvåret.

Trygga och otrygga ställen

De platser som anses tryggast av både ungdomarna i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet kan kopplas till de vardagliga platser som de befinner sig på, på dagtid, exempelvis i hemmet, i klassrummet och utomhus i deras bostadsområde. De platser som uppfattas som

Trygga platser

- ▶ Hemmet
- ▶ Bostadsområde på dagen
- ▶ Klassrummet

mindre trygga är offentliga platser såsom kollektivtrafiken, nöjesställen eller andra allmänna platser.

Det är en relativt stor skillnad mellan uppfattningen av trygghet i *bostadsområdet på dagen* och *bostadsområdet på kvällen*.

Mobbning

Bland ungdomarna i årskurs 8 anger 7% att de har blivit mobbade eller utfrysta det senaste halvåret. Bland gymnasieeleverna är motsvarande andel ungdomar 5%.

I enkäten refereras det till att man med *mobbning* menar att någon/några flera gånger under en längre tid hotar eller säger/skriver elaka och obehagliga saker. Mobbning kan också vara när någon/några slår, knuffar, sparkar eller håller fast någon annan mot hans eller hennes vilja. Enstaka slagsmål/konflikter mellan elever är inte mobbning. Med *utfrysning* menar man i enkäten att någon som vill vara med de andra inte får det.

Det förekommer ingen signifikant skillnad mellan tjejer och killar vad gäller andel som har mobbats eller frysts ut.

Var sker mobbningen?

Bland ungdomarna i årskurs 8 anger de som utsatts för mobbning att det sker på följande ställen, i fallande ordning:

- ▶ Via telefonsamtal, sms, e-post eller liknande
- ▶ På rasterna
- ▶ I klassrummet

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppger de som utsatts för mobbning att det sker på följande ställen:

- ▶ På rasterna
- ▶ I klassrummet
- ▶ Via telefonsamtal, sms, e-post eller liknande

Mindre trygga platser

- ▶ På stan
- ▶ Kollektivtrafiken
- ▶ Diskotek

7% respektive 5% av ungdomarna i årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet har blivit mobbade eller utfrysta det senaste halvåret.

Mobbning via telefonsamtal, sms, e-post eller liknande är ett vanligt sätt att bli utsatt för mobbing på.

Själva mobbat

I årskurs 8 anger 11% att de själva deltagit i mobbing under det senaste halvåret. Bland gymnasieeleverna var motsvarande andel 4%.

Det är fler tjejer än killar i årskurs 8 som anger att de själva deltagit i mobbing eller utfrysning det senaste halvåret. Det är 20% bland tjejerna uppger att de deltagit i mobbing. Bland killarna är det 2%. För denna fråga förekommer det inte någon signifikant skillnad mellan tjejer och killar i årskurs 2 på gymnasiet.

Fler tjejer än killar i årskurs 8 uppger att de mobbar själva.

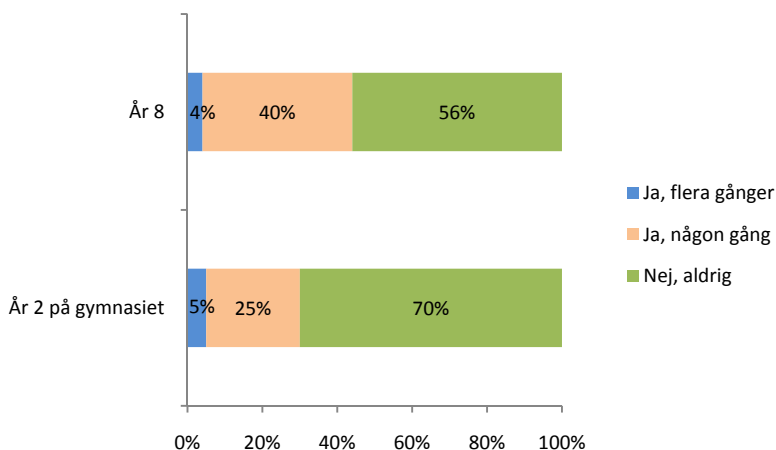
Orättvist behandlad

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 44% som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade på ett sätt så att de känt sig kränkta och i årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel 30% (se diagram 6:2).

I enkäten refereras till att med *orättvis behandling* menas att någon eller några medvetet har behandlat någon orättvist på ett allvarligt sätt.

44% av ungdomarna i år 8 och 30% av gymnasieeleverna har minst en gång under det senaste halvåret blivit orättvist behandlade på ett sådant sätt att de har känt sig kränkta.

Diagram 6:2 Andel ungdomar som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att de känt sig kränkta. Per årskurs.

Av de ungdomar som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade så är det flest som har blivit det i kontakt med *skolans personal* i både årskurs 8 (33%) och årskurs 2 på gymnasiet (34%). I årskurs 2 på gymnasiet är det även många som har blivit orättvist behandlade i kontakt med *annan privatperson* och *någon i sin familj* (se tabell 6:1).

Bland de ungdomar i årskurs 8 som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade så är de fyra vanligaste kontakterna de nämner:

- ▶ *Skolans personal* (33%)
- ▶ *Andra elever/studenter* (26%)
- ▶ *Någon i min familj* (19%)
- ▶ *Annan privatperson* (14%)

Bland de ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade så är de fyra vanligaste kontakterna de nämner:

- ▶ *Skolans personal* (34%)
- ▶ *Annan privatperson* (34%)
- ▶ *Någon i min familj* (31%)
- ▶ *Andra elever/studenter* (17%)

I årskurs 8 är det 45% som svarar att de har blivit orättvist behandlad på grund av *annat* och 31% som har svarat att de *inte vet*. Därefter är det 19% som har angett *utseende* som anledning (se tabell 6:1).

I årskurs 2 på gymnasiet är det 60% som svarar att de har blivit orättvist behandlad på grund av *annat* och 23% som har svarat att de *inte vet*. Därefter är det 14% som har angett *utseende* och *kön* som anledning (se tabell 6:1).

Tabell 6:1 Anledningar till att ungdomar blivit orättvist behandlade.
Per årskurs.

År 8	År 2 på gymnasiet
Annat (45%)	Annat (60%)
Vet inte (31%)	Vet inte (23%)
Utseende (19%)	Utseende (14%)
Ålder (10%)	Kön (14%)
Kön (5%)	Sexuell läggning (9%)
Funktionsnedsättning (2%)	Ålder (9%)
Religion (2%)	Religion (3%)
Utländsk bakgrund (2%)	Funktionsnedsättning (0%)
Sexuell läggning (0%)	Utländsk bakgrund (0%)

Det är främst tjejer som uppger att de har blivit orättvist behandlade på grund av *kön*, *sexuell läggning*, *ålder* och *utseende*.

Jämförelse med 2005

När det gäller frågorna om ungdomarna *har upplevt någon otrygg situation* eller om de har *utsatts för mobbning eller blivit utfryssta* har inte några utmärkande förändringar skett mellan 2005 och 2008 års undersökningar. Skillnaderna ligger inom den statistiska felmarginalen.

Det är många källor som pekar på att mobbningen på internet ökar. Enligt en granskning av telefonsamtal och mejl från ungdomar till Bris, Barnens rätt i samhället, under 2007 framgår det att mobbning via internet är ett växande problem (www.bris.se).

Vid 2005 års undersökning fanns inte alternativet *via telefonsamtal, sms, e-post eller liknande*. Av resultatet från i år ser vi att det är ett vanligt sätt att bli utsatt för mobbning på. Denna typ av mobbning sker dessutom i det dolda.

HÄLSA

Allmän hälsa

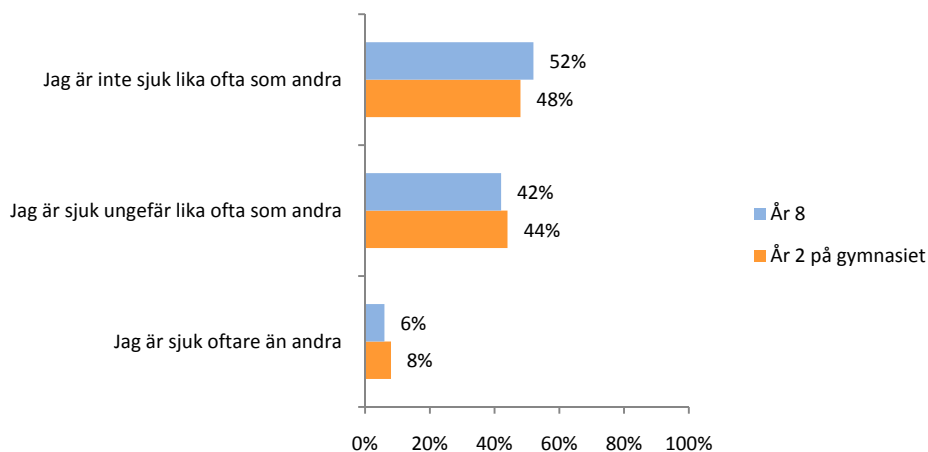
Det är 82% av ungdomarna i årskurs 8 och 83% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som anser att de har *mycket bra* eller *ganska bra* hälsa.

Majoriteten av ungdomarna i båda årskurserna anser att de har mycket bra eller ganska bra hälsa.

Det är 94% av ungdomarna i årskurs 8 och 92% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *de är sjuka ungefär lika ofta som andra* eller att de *inte är sjuka lika ofta som andra*, se diagram 6:3.

Fem av tio bland ungdomarna anser att de inte är sjuka lika ofta som andra.

Diagram 6:3 Hur ofta ungdomarna är sjuka.
Per årskurs.

Daglig ohälsa bland tjejer och killar

Det är 23% av ungdomarna i årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet som har *huvudvärk varje dag eller flera gånger i veckan*.

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 33% och av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det 37% som *känt sig stressade varje dag eller flera gånger i veckan*.

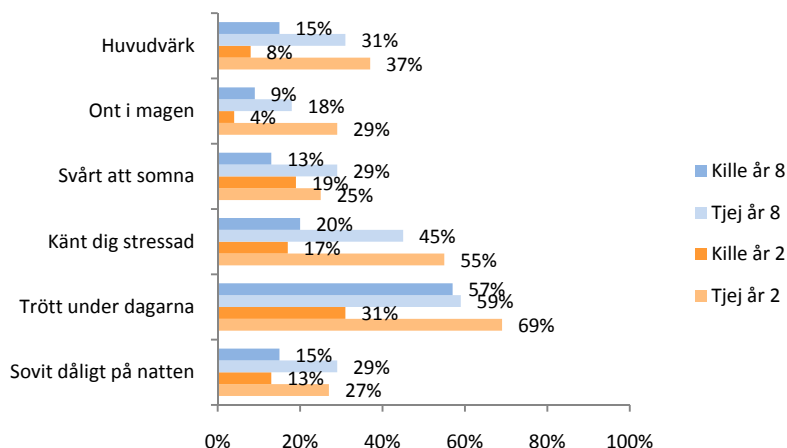
I årskurs 8 är det 58% av ungdomarna som uppger att de är *trötta under dagarna*.

Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppger i lägre omfattning att de är *trötta under dagarna* i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning (52% 2008 vs 67% 2005). I övrigt upplever sig inte ungdomarna i årets undersökning ha mer eller mindre besvär (som exempelvis huvudvärk och ont i magen) i jämförelse med 2005 års undersökning.

Två av tio ungdomar i år 8 och år 2 på gymnasiet har huvudvärk varje dag eller flera gånger i veckan.

Tre av tio ungdomar i år 8 och nästan fyra av tio ungdomar i år 2 på gymnasiet har känt sig stressade varje dag eller flera gånger i veckan.

Diagram 6:4 Besvär som ungdomarna har varje dag eller flera gånger i veckan. Per årskurs och kön.

Det finns tydliga könsskillnader i upplevd ohälsa. I årskurs 8 har 45% av tjejerna *känt sig stressade varje dag eller flera gånger i veckan* medan denna siffra är 20% för killarna. På gymnasiet är siffrorna högre när det gäller tjejer, där 55% upplevt *stress varje dag eller flera gånger i veckan*, till skillnad från 17% bland killarna. Tjejer *sover också sämre på natten* än killarna. Det är 29% av tjejerna i årskurs 8 som uppger att de *sover dåligt på natten varje dag eller flera gånger i veckan*, medan siffran är 15% hos killarna. Fler av tjejerna än killarna uppger att de har *svårt att somna*, där 29% av tjejerna upplever att de har *svårt att somna varje dag eller flera gånger i veckan*, jämfört med 13% hos killarna (se diagram 6:4).

De vanligaste symptomen på ohälsa bland ungdomarna är trötthet och stress.

Fler tjejer än killar uppger olika symptom på ohälsa.

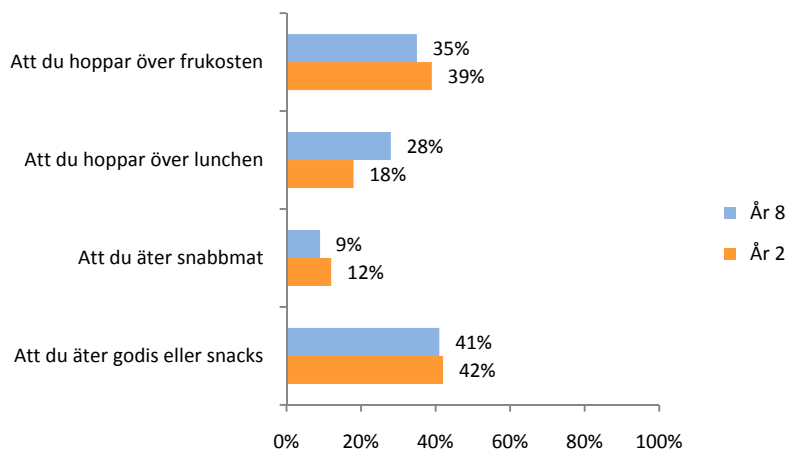
Det är betydligt färre killar än tjejer som upplever att de har *huvudvärk* eller *ont i magen*. Av tjejerna i årskurs 2 på gymnasiet är det 37% som har *huvudvärk varje dag eller flera gånger i veckan*, jämfört med 8% av killarna. Det är 29% av tjejerna som har *ont i magen*, medan siffran hos killarna är 4% (se diagram 6:4).

Matvanor

Omkring 35% av ungdomarna i årskurs 8 och 39% i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de *hoppas över frukosten varje dag eller flera gånger i veckan*. Fler ungdomar i årskurs 8 (28%) anger att de *hoppas över lunchen* än ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet (18%). Omkring 41% i båda årskurserna uppger att de *äter godis eller snacks varje dag eller flera gånger i veckan*.

35% av eleverna i år 8 och 39% av gymnasieeleverna hoppas över frukosten varje dag eller flera gånger i veckan.

Diagram 6:5 Matvanor varje dag eller flera gånger i veckan.
Per årskurs.

28% av ungdomarna i årskurs 8 hoppas över lunchen varje dag eller flera gånger i veckan.

Träning varje vecka

Det är 60% av ungdomarna i årskurs 8 och 54% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som säger att de *tränar flera gånger i veckan*. Det är 13% av ungdomarna i årskurs 8 och 4% av eleverna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de *tränar varje dag*. I båda årskurserna är det 4% som anger att de *tränar mer sällan eller aldrig*.

73% av ungdomarna i år 8 och 58% av gymnasieeleverna tränar varje dag eller flera gånger i veckan.

Ungdomars bruk av alkohol

Det är 27% av ungdomarna i årskurs 8 och 75% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de i någon omfattning dricker alkohol (omfattar *starköl/cider/alkoläsk/vin/sprit*), se tabell 6:2.

Det är 84% av ungdomarna i årskurs 8 och 60% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de *aldrig* dricker *folköl*.

Tabell 6:2 Hur ofta ungdomar dricker starkdryck (med starkdryck menas starköl/cider/alkoläsk/vin/sprit).
Per årskurs.

Hur ofta dricker du starkdryck?	År 8	År 2 på gymnasiet
Aldrig	73%	25%
En gång om året eller mer sällan	8%	7%
Några gånger per år	6%	17%
Någon gång i månaden	5%	40%
En gång i veckan	5%	7%
Flera gånger i veckan	1%	4%
Varje dag	1%	---

27% av ungdomarna i år 8 och 75% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som dricker starkdryck i någon omfattning.

Hur får ungdomar tag på alkohol?

De tre vanligaste sätten för ungdomarna att få tag på alkohol är:

- ▶ *Från annan vuxen (18 år eller äldre) som köper ut åt mig* (7% år 8 vs 36% år 2 på gymnasiet)
- ▶ *Från kompisar eller kompisars syskon* (6% år 8 vs 33% år 2 på gymnasiet)
- ▶ *På annat sätt* (6% år 8 vs 14% år 2 på gymnasiet)

Det är 1% av ungdomarna i årskurs 8 och 10% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de *får tag på alkohol från egna föräldrar (med lov)* samt 4% av ungdomarna i årskurs 8 och 4% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de *får tag på alkohol från egna föräldrar (utan lov)*.

Ser vi till andelen ungdomar som får tag på alkohol från sina föräldrar (med lov) är det ingen signifikant skillnad jämfört med 2005 års undersökning.

Har känt sig berusade

Av samtliga ungdomar i årskurs 8 är det 11% som har druckit så mycket alkohol att de i *någon omfattning* har känt sig berusade.

Av samtliga ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet är det 70% som uppger att de har druckit så mycket alkohol att de i *någon omfattning* har känt sig berusade.

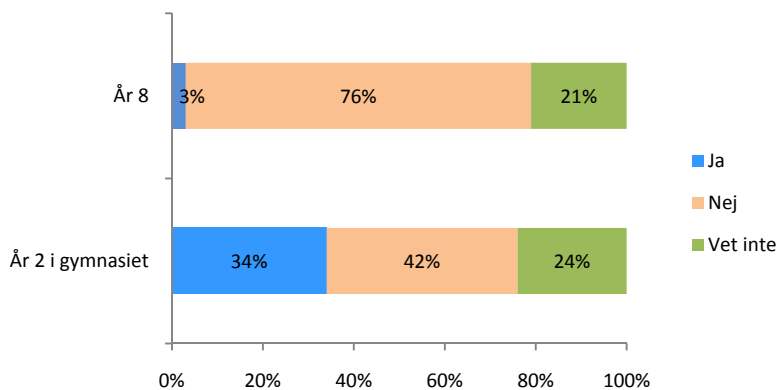
Alkohol och föräldrar

Det är 3% av ungdomarna i årskurs 8 och 34% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de får dricka alkohol för sina föräldrar, se diagram 6:6. Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det fler killar än tjejer som uppger att de får dricka för sina föräldrar (38% vs 31%).

Tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de får dricka alkohol för sina föräldrar.

I årskurs 8 uppger 1% att de får alkohol av sina föräldrar, medan andelen är 10% i årskurs 2 på gymnasiet.

Diagram 6:6 Andel ungdomar som får/inte får dricka alkohol för sina föräldrar. Per årskurs.

Narkotika

I årskurs 8 uppger 1% att de någon gång *använt narkotika i form av hasch eller marijuana* medan 3% uppger att de någon gång har *använt annan form av narkotika än hasch och marijuana*.

I årskurs 2 på gymnasiet uppger 6% att de någon gång har *använt narkotika i form av hasch eller marijuana* medan 2% uppger att de någon gång har *använt annan form av narkotika än hasch och marijuana*.

Snus och cigaretter

I årskurs 8 är det 4% som röker varje dag medan 81% uppger att de aldrig röker. Det är fler tjejer än killar i årskurs 8 som *röker en gång i veckan eller oftare* (14% vs 4%). I årskurs 2 på gymnasiet uppger 9% att de röker varje dag medan 54% uppger att de *aldrig röker*. Även bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det fler tjejer än killar som *röker en gång i veckan eller oftare* (19% vs 14%) (se tabell 6:3).

Tabell 6:3 Hur ofta ungdomar röker.
Per årskurs.

Hur ofta röker du?	År 8	År 2 på gymnasiet
Aldrig	81%	54%
En gång om året eller mer sällan	6%	4%
Några gånger per år	2%	11%
Någon gång i månaden	1%	15%
En gång i veckan	2%	4%
Flera gånger i veckan	3%	4%
Varje dag	4%	9%

I årskurs 8 anger 2% att de snusar varje dag medan 93% uppger att de aldrig snusar. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 9% att de snusar varje dag medan 76% uppger att de aldrig snusar. Det är fler killar än tjejer som snusar flera gånger i veckan eller varje dag bland gymnasieelever (15% vs 8%).

Debutåldern

Med undantag av snus, kan vi se att ungdomarna i årskurs 8 främst prövar cigaretter och att dricka sig berusade när de är 13 år, eventuellt vid övergången till högstadiet. När det gäller ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet kan vi också se att det finns en topp vid 15 års ålder, eventuellt i samband med slutet av högstadiet och början av gymnasiet.

Diagram 6:7 Sammanfattande diagram över när ungdomarna i årskurs 8 för första gången...

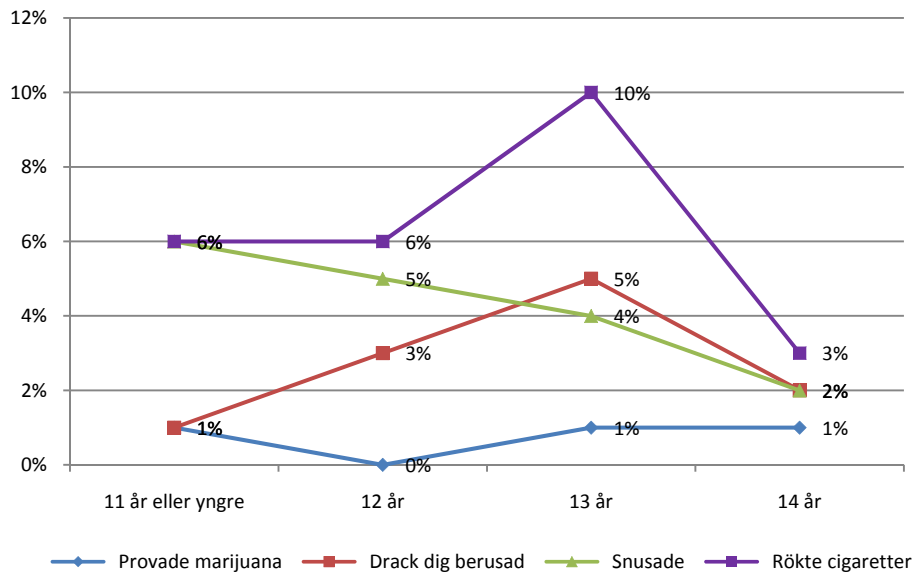
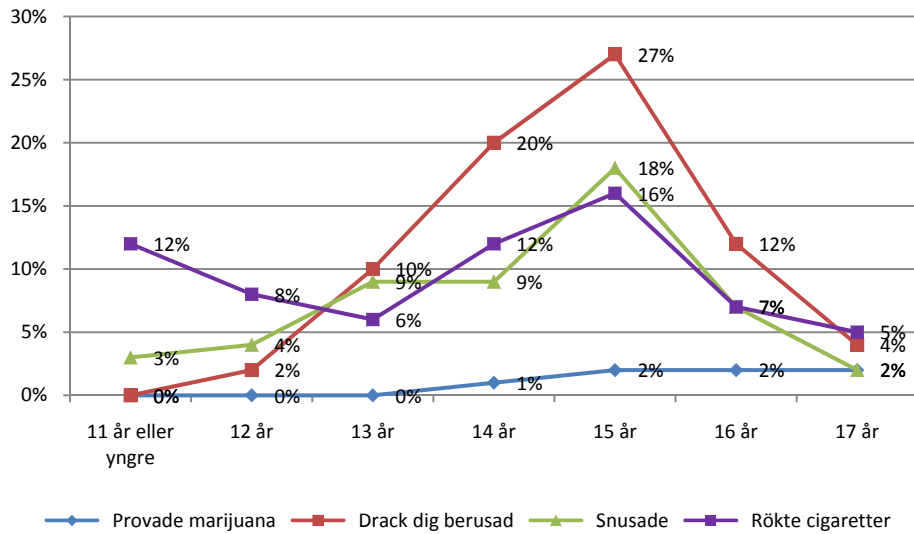

Diagram 6:8 Sammanfattande diagram över när ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet för första gången...

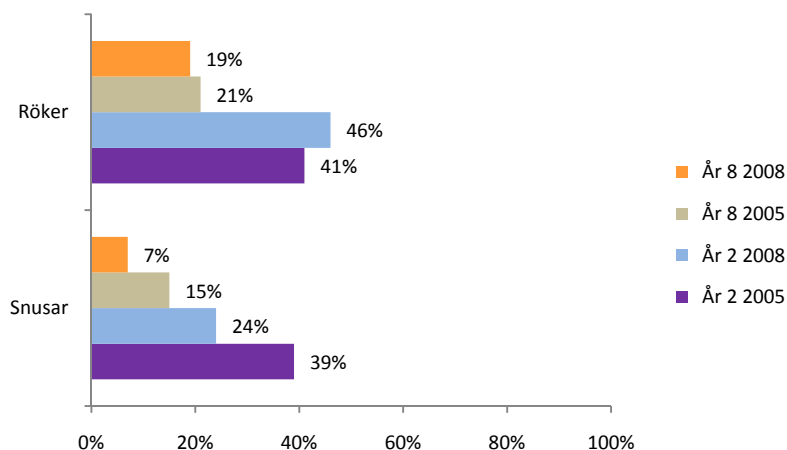

Jämförelse med 2005

Andelen ungdomar som *snusar* har minskat i båda årskurserna sedan 2005 års undersökning, se diagram 6:9. Andelen ungdomar som röker har inte förändrats sedan 2005, skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen.

Jämfört med 2005 års undersökning har snusning minskat i båda årskurserna.

Diagram 6:9 Andel ungdomar som röker eller snusar i någon omfattning.
Jämförande statistik mellan Bengtsfors 2008 och 2005. Per år och årskurs.

Frågorna angående ungdomarnas *hälsotillstånd*, om de får dricka alkohol för sina föräldrar samt om de någon gång har använt narkotika går inte att jämföra då frågorna eller svarsalternativen har varit annorlunda från föregående undersökning.

Kapitel 7

Arbete

De vanligaste sätten för ungdomar att få arbetslivserfarenhet på är genom extraarbete vid sidan av studierna och genom sommarjobb.

Det är viktigt att kommunen och företag i kommunen gemensamt tar ansvar och skapar möjligheter för ungdomar att få arbetslivserfarenhet, så att det inte bara blir ungdomar med personliga kontakter som får extrajobben.

I detta kapitel presenteras ungdomars situation kring extrajobb och sommarjobb, och hur de ser på att starta eget i framtiden.

EXTRAJABB

I årskurs 8 uppger 18% av ungdomarna att de har extra arbete. Av dessa har fler killar (26%) än tjejer (10%) extrajobb. Av de som svarar att de *inte har extrajobb* är det 5% som *har försökt att få det utan att lyckas*.

I årskurs 2 på gymnasiet uppger 20% att de har extraarbete. 25% av tjejerna och 15% av killarna i årskurs 2 på gymnasiet har extrajobb. Av de som svarar att de *inte har extrajobb* är det 26% som *har försökt att få det utan att lyckas*.

Det är fler av de ungdomar som har föräldrar med eget företag som har extraarbete. Det framgår inte av undersökningen var de har extrajobb någonstans.

Av de som jobbar extra bland ungdomarna i årskurs 8, är det vanligast att de jobbar *minst en gång i veckan* (de övriga svarsalternativen är *minst en gång i månaden* och *mindre än en gång i månaden*).

I årskurs 8 är det fler killar än tjejer som har extrajobb.

I årskurs 2 på gymnasiet är det fler tjejer än killar som har extrajobb.

SOMMARJABB

I årskurs 8 uppger 28% av ungdomarna att de hade sommarjobb sommaren 2008. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 73% av ungdomarna att de hade sommarjobb sommaren 2008.

Det är främst genom någon i *familjen/släkten eller genom någon de känner* som ungdomarna fått sommarjobb. I årskurs 2 på gymnasiet är det även stor andel ungdomar som har fått sommarjobb genom att *själva kontakta arbetsplatsen* och *genom kommunen* (se tabell 7:1).

28% av ungdomarna i årskurs 8 och 73% av ungdomarna i årskurs 2 hade sommarjobb sommaren 2008.

Tabell 7:1 Hur ungdomar fick sitt sommarjobb.
Per årskurs.

	År 8	År 2 på gymnasiet
Genom någon i min familj	54%	37%
Genom annan släkt eller folk jag känner	27%	10%
Genom arbetsförmedlingen	4%	0%
Genom kommunen	0%	23%
Sökte utannonserad tjänst	4%	2%
Kontaktade själv arbetsplatsen	4%	27%
På annat sätt	8%	1%

Ungdomarna har främst fått sommarjobb genom någon i sin familj.

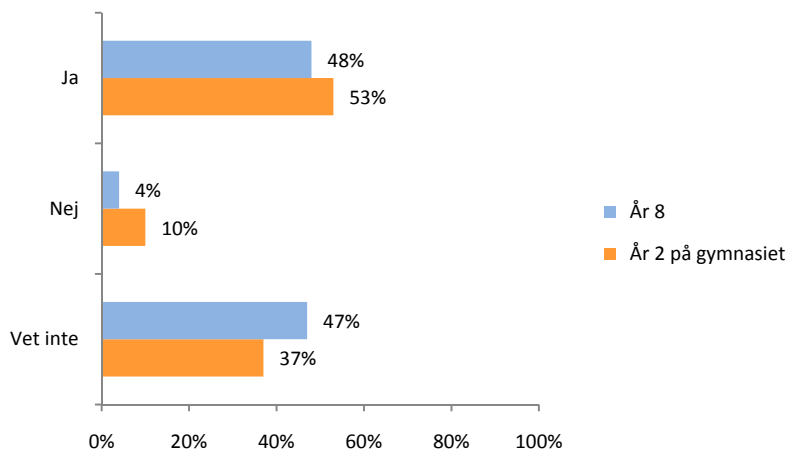
Av de ungdomar som inte hade ett sommarjobb i somras var det 3% av ungdomarna i årskurs 8 och 43% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som *försökte få ett sommarjobb utan att lyckas*.

STARTA EGET I FRAMTIDEN

Det är 48% av ungdomarna i årskurs 8 och 53% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de *kan tänka sig att starta eget företag i framtiden*, se diagram 7:1.

Omkring fem av tio bland ungdomarna i båda årskurserna kan tänka sig att starta eget i framtiden.

Diagram 7:1 Andel ungdomar som kan tänka sig starta eget i framtiden.
Per årskurs.

Det är 27% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet och 20% av ungdomarna i årskurs 8 vars *föräldrar har eget företag*.

Ungdomar vars föräldrar har eget företag tar i högre grad ställning till om de själva vill starta eget företag i framtiden eller inte. Vi kan inte se att de är mer positiva till att starta eget företag i jämförelse med ungdomar vars föräldrar inte har eget företag.

JÄMFÖRELSE MED 2005

I årskurs 8 är det fler som *hade sommarjobb* i årets undersökning jämfört med 2005 (28% vs 16%). Det är färre ungdomar i årskurs 8 som har *försökt få ett sommarjobb utan att lyckas* i årets undersökning jämfört med 2005 (3% vs 12%).

I jämförelse med 2005 års undersökning för årskurs 8 är skillnaderna inte signifikanta vad gäller frågorna *har du något extrajobb just nu, har du försökt att få ett extrajobb utan att lyckas och kan du tänka dig att starta eget företag i framtiden*.

I årskurs 2 på gymnasiet är det fler ungdomar i årets undersökning som *har ett extrajobb på kvällar och helger* jämfört med 2005 års undersökning (20% vs 5%).

I jämförelse med 2005 års undersökning för årskurs 2 på gymnasiet är skillnaderna inte signifikanta vad gäller frågorna *har du försökt att få ett extrajobb utan att lyckas, hade du ett sommarjobb i somras, har du försökt att få ett sommarjobb utan att lyckas och kan du tänka dig att starta eget företag i framtiden*. När det gäller de här frågorna ligger skillnaderna inom den statistiska felmarginalen.

Det är fler ungdomar i år 8 som hade sommarjobb i årets undersökning jämfört med 2005.

Det är färre ungdomar i år 8 som försökt få sommarjobb utan att lyckas i årets undersökning jämfört med 2005.

Det är fler ungdomar i år 2 på gymnasiet som har ett extrajobb på kvällar och helger i årets undersökning.

Kapitel 8

Framtid

Omkring fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har en mycket positiv syn på framtiden, en ökning från 2005 års undersökning.

En beskrivning vi ofta får från ungdomar angående vad de skulle vilja göra när gymnasiestudierna är klara är att de vill åka ut och resa eller studera i en annan kommun eller på annan ort. Så är även fallet för Bengtstors ungdomar.

En viktig faktor för många regioner i Sverige är att vara attraktiv för ungdomar att återvända till när det är dags att bilda familj. Upplever ungdomarna själva att det var ett bra ställe att växa upp på (att det exempelvis är tryggt och att det finns bra fritidsmöjligheter) är sannolikheten större att de återvänder efter exempelvis studier på annan ort.

EN POSITIV FRAMTIDSBILD

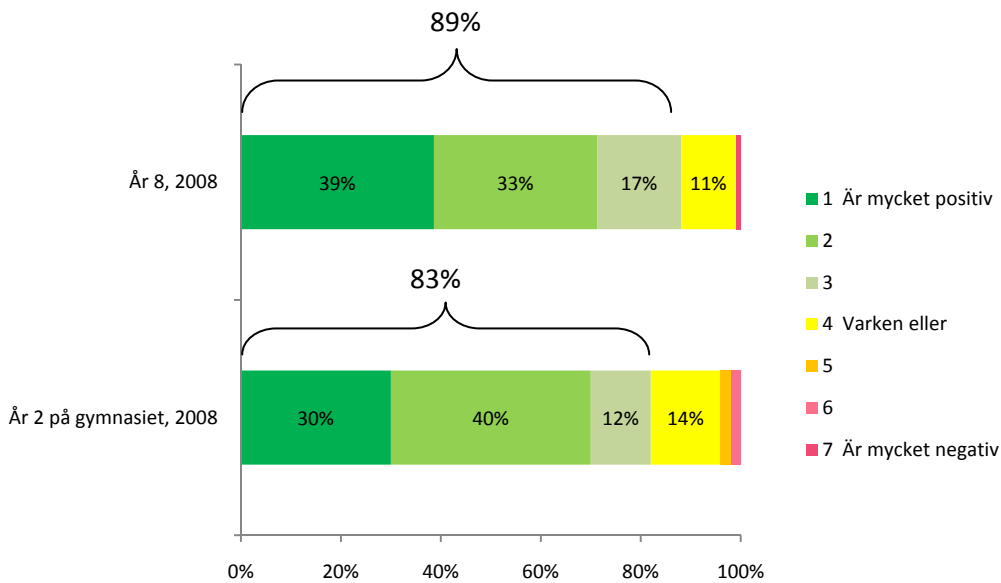
I årskurs 8 är det 39% som har uppgett att de ser mycket positivt på framtiden. Som helhet är det 89% av ungdomarna i årskurs 8 som uppger att de är positiva till framtiden (svarsalternativ 1-3). Gruppen i årskurs 8 som har angett att de ser mycket negativt på framtiden är 1%.

I årskurs 2 på gymnasiet är det 30% som har uppgett att de ser mycket positivt på framtiden. Som helhet är det 83% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de är positiva till framtiden (svarsalternativ 1-3). Gruppen i årskurs 2 på gymnasiet som har angett att de ser negativt på framtiden är 3% (har angett svarsalternativ 5-6). Ingen har angett att de ser mycket negativt på framtiden (svarsalternativ 7).

Framtidsbilden i Bengtstors är positiv.

Diagram 8:1. Hur ungdomarna ser allmänt på framtiden för egen del.

Per årskurs. Notera att för årskurs 8 är det inte några ungdomar som har angett svarsalternativ 5 och 6. För årskurs 2 på gymnasiet har ingen angett svarsalternativ 7.

VAD VILL DE I ÅRSKURS 8 GÖRA EFTER GRUNDSKOLAN?

Det ungdomarna i årskurs 8 främst vill göra efter grundskolan (om alla möjligheter fanns) är att *gå en gymnasieutbildning i en annan kommun, se nedan.*

De fyra vanligaste svarsalternativen för årskurs 8 är i fallande ordning:

- ▶ Gå en gymnasieutbildning i en annan kommun (62%)
- ▶ Vet inte (18%)
- ▶ Gå en gymnasieutbildning i den kommun som jag bor i (10%)
- ▶ Börja jobba (10%)

De flesta i årskurs 8 vill efter grundskolan gå en gymnasieutbildning i en annan kommun.

VAD VILL DE I ÅRSKURS 2 GÖRA EFTER GYMNASIET?

Det ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet främst vill göra efter gymnasiet (om alla möjligheter fanns) är att *åka ut och resa*.

De fyra vanligaste svarsalternativen för årskurs 2 på gymnasiet i fallande ordning:

- ▶ Åka ut och resa (35%)
- ▶ Studera på högskola eller universitet i Sverige (12%)
- ▶ Jobba utomlands (12%)
- ▶ Jobba någon annanstans i Sverige (11%)

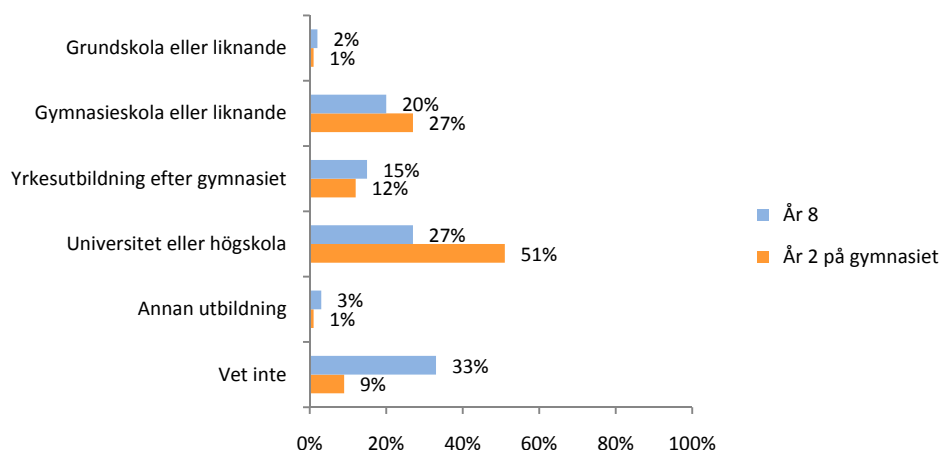
Ungdomarna i gymnasiet årskurs 2 vill direkt efter gymnasiet helst av allt åka ut och resa.

UTBILDNING

Det är 51% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet och 27% av ungdomarna i årskurs 8 som planerar att läsa på universitet eller högskola, se diagram 8:2.

Det är 33% av ungdomarna i årskurs 8 som har uppgett att de *inte vet vad de planerar att studera*.

Diagram 8:2. Högsta utbildning som ungdomarna planerar att gå.
Per årskurs.

BOENDE

Var skulle du helst vilja bo om tio år?

Ungdomarna i årskurs 8 vill helst bo:

- ▶ *Utomlands* (28%)
- ▶ *I en storstad i Sverige* (23%)

Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill helst bo:

- ▶ *Utomlands* (30%)
- ▶ *I en mindre stad eller tätort i Sverige* (20%)
- ▶ *I en storstad i Sverige* (17%)

Sett per kön för årskurs 8 respektive för årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader vad gäller var ungdomarna helst skulle vilja bo om tio år.

Flytta från Bengtsfors

De flesta av ungdomarna i årskurs 8 (61%) tror att de kommer att flytta från kommunen de bor i. 30% av ungdomarna i årskurs 8 uppger att de inte vet om de kommer att flytta från kommunen de bor i och 10% uppger att de inte kommer att flytta.

I gymnasiets årskurs 2 tror de allra flesta (74%) att de kommer att flytta från kommunen de bor i. 20% av ungdomarna i årskurs 8 uppger att de inte vet om de kommer att flytta från kommunen de bor i och 6% uppger att de inte kommer att flytta.

Sett per kön för årskurs 8 respektive för årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader vad gäller om ungdomarna tror att de kommer att flytta från kommunen.

Varför flytta?

De fyra vanligaste anledningarna för ungdomarna i årskurs 8 att flytta från kommunen är:

- ▶ *Jobb* (43%)
- ▶ *Studier* (41%)
- ▶ *Vill prova på något nytt* (33%)
- ▶ *Flick-/pojkvännen eller kompisar* (23%)

De fyra vanligaste anledningarna för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet att flytta från kommunen är:

- ▶ *Jobb* (64%)
- ▶ *Studier* (37%)
- ▶ *Vill prova på något nytt* (33%)
- ▶ *Flick-/pojkvännen eller kompisar* (23%)

Återvända till Bengtsfors

De fyra vanligaste anledningarna för ungdomarna i årskurs 8 att flytta tillbaka är:

- ▶ *Närheten till släkt och familj* (46%)
- ▶ *Flick-/pojkvän eller kompisar* (25%)
- ▶ *Bättre miljö för mina barn att växa upp i* (16%)
- ▶ *Jobb* (11%)

De fyra vanligaste anledningarna för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet att flytta tillbaka är:

- ▶ *Närheten till släkt och familj* (44%)
- ▶ *Flick-/pojkvän eller kompisar* (26%)
- ▶ *Jobb* (25%)
- ▶ *Bättre miljö för mina barn att växa upp i* (24%)

JÄMFÖRELSE MED 2005

Andelen som är *mycket positiva* eller *positiva* (som har svarat 1 eller 2 på en skala mellan 1-7) har ökat både för årskurs 8 (71% 2008 vs 49% 2005) och årskurs 2 på gymnasiet (70% 2008 vs 42% 2005).

Andelen som har angett att de är från *ganska till mycket negativa* (som har svarat 5-7 på en skala mellan 1-7) har minskat något för årskurs 8 (1% 2008 vs 5% 2005) och minskat för årskurs 2 på gymnasiet (4% 2008 vs 14% 2005).

Det finns inga signifikanta skillnader i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning vad gäller frågorna om ungdomarna i årskurs 8 *tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor* samt *vilken högsta utbildning de planerar att gå*.

Inte heller bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet fanns det några signifikanta skillnader i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning vad gäller om de *tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor*.

Ungdomarna har en mer positiv framtidsyn i 2008 års undersökning jämfört med 2005 års undersökning.

Kapitel 9

Ungdomars förslag till en förbättrad tillvaro

Totalt har 25% av ungdomarna i årskurs 8 och 24% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet gett kommentarer om att de ser att det finns mer som kommunen borde tänka på för att kunna göra kommunen till en bättre plats att leva i.

En stor del av ungdomarna upplever att det finns mycket för dem att göra på fritiden. Av ungdomarna i årskurs 8 upplever 73% att det finns *ganska mycket* eller *väldigt mycket* att göra på fritiden av det de är intresserade av och 55% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet gör detsamma.

Det är 53% av ungdomarna i årskurs 8 och 41% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att de kan vara med att påverka i den utsträckning de vill i den förening de är mest aktiva i.

43% av ungdomarna i årskurs 8 och 29% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill vara med och påverka i frågor som rör Bengtstors kommun. Däremot upplever endast 13% av ungdomarna att de har stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som styr i Bengtstors.

57% av ungdomarna i årskurs 8 och 73% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet tycker att det är mycket eller ganska viktigt att ungdomar och beslutsfattare i kommunen träffas.

Nedan presenteras det ungdomarna har kommenterat kring vad kommunen borde tänka på för att kunna göra kommunen till en bättre plats att leva i. Vi rekommenderar även att ni ser till de kommentarer som presenteras i kapitlen om *Fritid* samt *Politik & inflytande*.

ÅRSKURS 8

Bland ungdomarna i årskurs 8 är det ett flertal kommentarer som handlar om bättre fritidsmöjligheter. Ungdomarna anser att det bör finnas mer saker att göra som är riktat till deras åldersgrupp. Återigen efterfrågas *badhus* för att slippa åka till Åmål, och även en *bowlinghall* (se *Fritid*). Det efterfrågas även fler idrottsanläggningar och större ekonomiskt stöd åt föreningar.

Några av ungdomarna nämner att de vill ha bättre skolmat än vad de har i dagsläget. Andra saker som efterfrågas är ett bättre elevens val i skolan.

Ungdomarna i år 8 efterfrågar följande för att kommunen ska bli en bättre plats att leva i:

- ▶ Fritidsmöjligheter som badhus och bowlinghall
- ▶ Fler idrottsanläggningar

ÅRSKURS 2 PÅ GYMNASIET

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det även här många som efterfrågar en förbättrad fritidssituation. Man nämner främst *badhus* och *bowlinghall* som förslag. Någon enstaka nämner även att de skulle vilja ha fler *caféer*.

Flertalet ungdomar önskar fler jobbopportunities och nämner att det är svårt att få sommarjobb i Bengtstors kommun. Någon enstaka nämner att handikappsanpassning i Bengtstors bör förbättras och att större hänsyn bör tas till rörelsehindrade människor.

Många av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet efterfrågar en dialog mellan kommun och ungdomar för att på så sätt kunna påverka ungdomars situation i Bengtstors. Flertalet nämner att det är viktigt att kommunen lyssnar på invånarna.

Ungdomarna i år 2 på gymnasiet efterfrågar följande för att kommunen ska bli en bättre plats att leva i:

- ▶ Fritidsopportunities som badhus och bowlinghall
- ▶ Fler jobbopportunities
- ▶ Dialog mellan kommun och ungdomar

REFERENSLISTA

Skolevers drogvanor 2007. CAN Rapport 108.
ISBN 978-91-7278-011-8.

Ung i Bengtstors kommun. Resultat från enkätundersökningar inom projektet lokal uppföljning av ungdomspolitik (Lupp). Utvärderingsenheten. Rapport 2006:4.

www.bris.se

www.ungdomsstyrelsen.se

OM SPLITVISION RESEARCH

Splitvision Research är ett undersökningsföretag. Vi arbetar främst med samhälls- och marknadsundersökningar och utredningar där våra uppdragsgivare vill nå en djupare och bredare kunskap om företags och kunder.

Ett av våra huvudsakliga arbetsområden är att genomföra undersökningar och sammanställningar om barn och ungdomars situation. I egenskap av socialantropologer analyserar vi och ger beskrivningar av situationen med utgångspunkt från ungdomars perspektiv.

Bland våra kunder finns både näringsliv och offentlig verksamhet. Vi arbetar både med korta, intensiva uppdrag och med långsiktiga strategiska projekt.

För mer information besök gärna vår webbsida:
www.splitvisionresearch.se

Ni är även varmt välkomna att kontakta oss:
Göteborgskontoret: 031-707 41 00
Stockholmskontoret: 08-55 24 24 70

Nancy Aponno

Telefon: 0730-39 78 33

E-post: nancy@splitvisionresearch.se

Jonas Modin

Telefon: 0702-24 24 70

E-post: jonas@splitvisionresearch.se